

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3Co/15/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1516206841
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1516206841.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov Mgr. Patricie Skotnickej a JUDr. Miroslavy Saxovej v spore žalobcov: X./ B. X., A.. XX.XX.XXXX, W. D. X/X, Y.-XXXX Q., H., zastúpeného X., I. & F. X..H..E., G.: XX XXX XXX, advokátskou kanceláriou so sídlom M. A.. XX, W., X./ Y. W., A.. XX.XX.XXXX, W. X. X. XXa, T.-XXXXX A., X. H. A., N. M. X..H..E., G.: XX XXX XXX, advokátskou kanceláriou so sídlom D. XX, W., proti žalovanej: Slovenská H., Q. O. N.Á. X. F. C., G.: XX XXX XXX, X. X. W. XX, W. a D. X. H., Š. F., G.: XX XXX XXX, X. X. A. X. X, W. W., o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na odvolanie žalobcov 1./ a 2./ proti rozsudku bývalého Okresného súdu Bratislava V zo dňa 08.09.2021, č. k. 24C/134/2016-282, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanej nepriznáva proti žalobcom 1./ a 2./ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcov 1./ a 2./, ktorou sa domáhali určenia vlastníckeho práva k pozemkom v katastrálnom území F., a to pozemku registra B. parc. č. XXXX/XXX - ovocné sady o výmere 11547 m², vedenom na liste vlastníctva č. XXXX a pozemku registra B. parc. č. XXXX/XXX - lesné pozemky o výmere 10539 m², vedenom na liste vlastníctva č. XXXX, pre každého v podiele 1.

2. Rozhodnutie s odkazom na ust. § 137 písm. c) CSP, § 1 ods. 1 písm. a), b), c), ods. 10 nar. č. 104/1945 Sb. SNR o konfiškovaní a urýchlenom rozdelení poľnohospodárskeho majetku A., P., ako aj zradcov a nepriateľov Slovenského národa, § 1 ods. 1, ods. 5, § 6 ods. 1, 2, § 7 ods. 5 zák. č. 180/1995 Zb. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 1, 4, § 78 ods. 1 zák. č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov, § 129 ods. 1, § 130 ods. 1 a § 134 OZ a vykonané dokazovanie odôvodnil jednak nedostatkom naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ako aj vecnou neopodstatnenosťou podanej žaloby. Úvodom poukázal na právnoteoretické aspekty naliehavého právneho záujmu ako nevyhnutného zákonného predpokladu určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP. Uviedol, že určovacou žalobou sa žalobcovia 1./ a 2./ snažia dosiahnuť zhodu zápisu v katastri nehnuteľností, keď s poukazom na osvedčenia o dedičstve po svojich právnych predchodcoch tvrdia, že sú vlastníckmi označených nehnuteľností, avšak vlastníctvo k nim je v katastri nehnuteľností evidované v prospech Slovenskej republiky (správu pozemkov podľa zápisu vykonáva Slovenský pozemkový fond a Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik). Poukázal na to, že naliehavý právny záujem žalobcu na určení práva je daný vždy, ak zo zápisu vo verejnom registri vyplýva, že tvrdené právo patrí žalovanému, čím je preukazovanie naliehavého právneho záujmu v týchto prípadoch bezproblémové. Žalobcovia majú záujem na tom, aby boli ako vlastníci

predmetných pozemkov zapísaných v katastri nehnuteľnosti preto, že bez tohto zápisu nemôžu pozemok scudzit'. Určovací žaloba síce nepožaduje vydanie držby veci, ale na jej základe sa má umožniť, aby žalobca dosiahol právne panstvo nad vecou, t. j. aby mohol vecou disponovať. Doktrínu preventívneho charakteru určovacích žalôb preto nemožno v plnom rozsahu aplikovať, nakoľko v takom prípade sa určovací žaloba stáva prostriedkom ochrany porušeného alebo ohrozeného práva. Určovacie žaloby, ktorými žalobca sleduje dosiahnutie zhody zápisu vo verejnom registri so skutočným stavom sú „skrytými“ reivindikačnými žalobami, teda žalobami na plnenie. V intenciách uvedeného konštatoval, že žalobcovia v prejednávanej veci sledujú dosiahnutie zhody zápisu v katastri nehnuteľností so skutočným právnym stavom, pričom rozhodnutie v otázke určenia vlastníctva je podkladom pre uskutočnenie prípadnej zmeny zápisu v príslušnom katastri nehnuteľností. Ich právny záujem na takomto určení však musí byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu ide o posúdenie, či podaná žaloba je vhodný (účinný a správne zvolený) procesný nástroj ochrany práva žalobcu. V tomto smere si súd prvej inštancie osvojil argumentáciu Slovenského pozemkového fondu, v ktorej s odkazom na rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky namietal, že za nedostatok naliehavého právneho záujmu sa považuje aj dlhodobá nečinnosť domnelého vlastníka, počas ktorej sa svojho vlastníckeho práva dostupnými právnymi prostriedkami nedomáhal, a ktoré roky nevykonával. Konkrétne poukázal na právny záver vyslovený v rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo/130/2007, podľa ktorého „aj keď v prípadoch žalôb o určenie vlastníckeho práva sa naliehavý právny záujem spravidla odôvodňuje potrebou získať rozhodnutie súdu ako podklad pre zápis vlastníctva do katastra nehnuteľností, nemožno (vzhľadom na účel určovacej žaloby) bez ďalšieho len z toho faktu vyvodzovať naliehavý právny záujem žalobcu. To platí práve tam, kde právne vzťahy žalobcu k veci boli s istými následkami dotknuté dávno v minulosti a nie dnes, a nestali sa neistými teraz, ale práve prostredníctvom žaloby o určenie vlastníckeho práva je uvádzané do neistoty právo súčasného vlastníka veci. Určovací žaloba tu nie je nástrojom prevencie a nemieri k nastoleniu právnej istoty na strane žalobcu, ale k jej narušeniu na strane terajšieho vlastníka veci. Je preto potrebné rozlišovať medzi ochranou vlastníckeho práva v situáciách jeho bezprostredného a aktuálneho ohrozenia pred uvedením do neistoty v existujúcich a spravidla aj vykonávaných vlastníckych vzťahoch a zneužitím procesného prostriedku určeného k takejto ochrane na to, aby bolo dosiahnuté obnovenie vlastníckeho práva už zaniknutého spochybnením skutočností, za ktorých k zániku došlo. Ďalej to platí i tam, kde ochranu práva bolo možné dosiahnuť postupom podľa reštitučných predpisov.“ Uviedol, že v danom prípade sa žalobcovia 1./ a 2./ domáhajú určenia vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam titulom dedenia na základe dvoch osvedčení o dedičstve právoplatných v roku 2015, pričom ich právne predchodkyne zomreli v roku 1960 a 1985. Preukázateľne si tak žalobcovia 1./ a 2./ uplatnili vlastnícke právo k nehnuteľnostiam až po 27 rokoch od zmeny komunistického režimu na demokratický, keďže počas predchádzajúcej spoločenskej situácie bola slabšia ochrana súkromného vlastníckeho práva a jeho preukázanie bolo spojené so značnými problémami. Žalobcovia po páde komunistického režimu mali podľa prvoinštančného súdu dostatok času na podanie určovacej žaloby, ale neurobili tak počas dlhého obdobia, z čoho vyvodil, že žalobcovia 1./ a 2./ nepreukázali, že by počas celej doby, minimálne od roku 1989, bolo ich právo ohrozované do takej miery, resp. že ich právne postavenie bolo natoľko neisté, že majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to ani s prihliadnutím na skutočnosť, že išlo o novoobjavený majetok. V konaní tak podľa súdu nepreukázali naliehavosť právneho záujmu na určení, ich právne vzťahy k predmetným nehnuteľnostiam boli dotknuté a stali sa neistými pred desiatkami rokov, nie v čase pred podaním žaloby na určenie vlastníckeho práva a odmietajú akty, na základe ktorých právo k nehnuteľnostiam ich právnych predchodkýň zaniklo (konfiškácia majetku). V danom prípade určovací žaloba nie je nástrojom prevencie a v skutočnosti smeruje k narušeniu právnej istoty na strane súčasného vlastníka nehnuteľnosti. Dlhodobú nečinnosť žalobcov tak prvoinštančný súd pripísal na vrub neosvedčenia naliehavosti ich právneho záujmu na požadovanom určení.

3. V ďalšom sa súd prvej inštancie aj napriek konštatovanému nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení zaoberal posúdením veci samej. Z výpisov LV č. XXXX a XXXX pre katastrálne územie F. mal za preukázané, že pozemky parc. č. XXXX/XXX a parc. č. XXXX/XXX nadobudla Slovenská republika na základe konfiškáčnych rozhodnutí v zmysle zákona č. 104/1945 Sb. v znení nar. č. 64/1946 Sb., ktorým sa mení uvedené nariadenie. Konštatoval, že nariadenia o konfiškácii mali sankčný charakter, predmetom konfiškácie bol poľnohospodársky majetok vo vlastníctve osôb nemeckej a maďarskej národnosti a okolnosťou vylučujúcou konfiškáciu majetku neprevyšujúceho 50 ha bolo aktívne zapojenie sa do protifašistického boja. Prijatím nariadenia č. 104/1945 Sb. so spätnou účinnosťou k 01.03.1945 sa rozšíril okruh osôb, u ktorých poľnohospodársky majetok podliehal okamžitej konfiškácii bez náhrady, o osoby právnické a vymedzil sa okruh osôb považovaných za

zradcov a nepriateľov slovenského národa, ktorými sa rozumeli osoby štátne nespoľahlivé, rozšíril sa okruh osôb, ktorým sa konfiškovať majetok len nad 50 ha a to vtedy, ak ich manžel (manželka), deti alebo osvojenci mali zachované alebo nadobudli československé štátne občianstvo podľa ústavného dekrétu prezidenta republiky č. 33/1945 Sb. Prijatím nariadenia SNR č. 64/1946 Sb. konfiškácii podliehali aj vlastnícke podiely rodinných príslušníkov v priamej línii a manžela (manželky) osôb nemeckej a maďarskej národnosti alebo zradcov a nepriateľov slovenského alebo českého národa a Československej republiky. Vytvorila sa osobitná konfiškačná komisia na rozhodovanie o príslušnosti k osobám a právnickým osobám, ktoré podliehali konfiškácii. Uviedol, že k vyvlastneniu pozemkového majetku konfiškáciou došlo zo zákona dňom jeho účinnosti a bez náhrady, konkrétne v danej veci tomu tak bolo dňa 01.03.1945 (účinnosťou nariadenia), a to Rozhodnutím konfiškačnej komisie v W. č. O.-XXX/XXXX zo dňa 23.06.1948, ktorým bol skonfiškovaný poľnohospodársky majetok v F. patriaci do vlastníctva B. X., právnej predchodkyne žalobcov. Uvedeným konfiškačným rozhodnutím sa vlastníkom majetku, a to sporných nehnuteľností, stala Slovenská republika a vlastníctvo v jej prospech nastalo ex lege, bez akejkoľvek náhrady titulom konfiškácie poľnohospodárskeho majetku osôb nemeckej národnosti bez ohľadu na štátnu príslušnosť. K zániku vlastníckeho práva právnych predchodkýň žalobcov tak podľa prvoinštančného súdu došlo na základe zákona konfiškačným rozhodnutím, pričom treba uviesť, že nariadenie č. 64/1946 Sb. pripúšťalo dve výnimky spod konfiškácie. O výnimku mohli požiadať osoby maďarskej alebo nemeckej národnosti činne sa zúčastnené na protifašistickom boji alebo manžel (manželka) alebo deti A., P. alebo zradcu, ak sú slovenskej národnosti a majú alebo nadobudnú československé štátne občianstvo podľa ústavného dekrétu prezidenta republiky a nemožno ich pokladať za zradcov a kolaborantov. Žalobcovia nepredložili súdu žiadne rozhodnutie konfiškačnej komisie o vyňatí ich právnych predchodkýň z konfiškácie, v dôsledku čoho súd nemal žiadne pochybnosti o vyvlastnení pozemkového majetku právnych predchodkýň žalobcov a skutočnosti, že vlastníctvo zákonom prešlo na Slovenskú republiku. Neprisvedčil žalobcom 1./ a 2./, ktorí argumentovali tým, že predmetné nehnuteľnosti boli evidované v katastri nehnuteľností vo vlastníctve ich právnych predchodkýň, nakoľko tieto nehnuteľnosti boli predmetom konania o ROEP, ktoré bolo právoplatne ukončené rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru č. C-223/2014 ROEP Petržalka zo dňa 30.10.2014 a následne zapísané do katastra nehnuteľností ako vlastníctvo Slovenskej republiky. Stalo sa tak na základe splnenia zákonnej podmienky, že k nehnuteľnostiam nebol evidovaný vlastnícky vzťah. Okresný úrad pri zostavovaní a schvaľovaní ROEP disponoval konfiškačným rozhodnutím číslo: O.-XXX/XXXX zo dňa 23.06.1948 nachádzajúcim sa v zbierke listín ako súčasťou katastrálneho operátu, teda verejnou listinou preukazujúcou vlastnícke právo štátu k predmetným nehnuteľnostiam a súčasne tiež preukazujúcim, že štát je od 01.03.1945 posledným vlastníkom nehnuteľností. S prihliadnutím na skutočnosť, že posledný zápis v pozemkovoknižnej vložke č. XXX, v ktorej bola parcela č. XXXX evidovaná vlastnícky v prospech B. X., rod. O. v podiele 5/8 a B. X., H. X. v podiele 3/8, je z roku 1935, uviedol, že možno predpokladať, že v pozemkovej knihe sa môžu nachádzať aj iné pozemkovoknižné vložky, na ktorých bola táto parcela evidovaná v neskoršom období vo vlastníctve iných osôb, resp. štátu. K PKV č. XXX uviedol, že táto je súčasťou pozemkovej knihy, ktorá je podporné zdrojom údajov o vlastníkoch, avšak správny orgán ich v rámci konania ROEP použije len v prípade, ak nemá k dispozícii iné dostupné údaje o vlastníkoch, resp. o vlastníctve. V danom prípade preukázateľne došlo ku konfiškácii poľnohospodárskeho majetku právnych predchodkýň žalobcov, spočívajúceho v predmetných nehnuteľnostiach, pôvodným vlastníkom bol majetok vyvlastnený a vlastníctvo prešlo na štát. Uvedené podľa názoru súdu vyvracia argumentáciu žalobcov, že PKV č. XXX preukazuje spolu s dedičskými rozhodnutiami o novoobjavenom dedičstve oprávnené vlastníctvo žalobcov k nehnuteľnostiam, ktoré sú predmetom sporu a právní predchodcovia žalobcov boli v katastrálnom operáte vedení ako riadni vlastníci až do apríla 2015. Právne predchodkyne žalobcov v čase svojej smrti neboli vlastníkami predmetných nehnuteľností, zo zákona nehnuteľnosti boli skonfiškované a vlastníctvo prešlo na štát v roku 1948, preto nemohlo smrťou právnych predchodkýň prejsť vlastníctvo na žalobcov a vlastníctvo k sporným nehnuteľnostiam nemožno priznať ani osvedčením o znovuobjavenom dedičstve, nakoľko tento majetok po poručiteľkách nemohli zdediť. Žalobcom 1./ a 2./ vytkol, že účelovo nezobrali na vedomie skutočnosti, na základe ktorých jednoznačne svedčí vlastnícke právo v prospech štátu - Slovenskej republiky. Tvrdenie žalobcov 1./ a 2./, že pozemkové knihy sa používali ako riadna evidencia prinajmenšom do 01.04.1964 mal súd vyvrátené dôkazmi procesnej obrany a argumentáciou žalovanej strany, podľa ktorej sa pozemkové knihy používali do roku 1951, čo potvrdzuje názor F. U. U. D., T. vyjadrený v publikácii Občianske právo hmotné, rok vydania 2006, na strane 526: „Právna úprava katastra nehnuteľností historicky nadväzuje na niekdajšie pozemkovoknižné právo, ktoré malo na Slovensku dlhodobú tradíciu a v plnom rozsahu sa uplatňovalo do roku 1950. Pre právny stav do roku 1950 bol na Slovensku smerodajný tzv. pozemkovoknižný

poriadok z roku 1855 upravujúci pozemkové knihy. Naďalej síce pretrváva povinnosť zapisovať určité právne vzťahy do pozemkových kníh, resp. do iných verejných kníh (napr. železničných kníh), tieto zápisy však nemali hmotnoprávne účinky, ale len deklarovali určitý právny vzťah.“ Rovnaký názor vyjadril F. U. P. Š. v publikácii Pozemkové právo III, rok vydania 2010, kde sa na strane 54 uvádza: „Významnou zmenou prešli pozemkové knihy v roku 1950 vydaním Občianskeho zákonníka, podľa ktorého sa na zmenu vlastníctva k nehnuteľnostiam už nevyžadoval povinný zápis do pozemkovej knihy, ale stačilo, aby pri poľnohospodárskych pozemkoch bol prevod odsúhlasený okresným národným výborom. A tým sa už značne vzdaloval skutočný stav v právnych pomeroch k nehnuteľnostiam od evidovaných zápisov. Na Slovensku sa už prevody po formálnej stránke dôkazne nerobili, prevody sa robili veľmi často ústne a fakticky sa zmenilo užívanie bez právneho prevodu.“ Tvrdenie žalobcov 1./ a 2./ o tom, že vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bolo zapísané výlučne v prospech žalobcov, resp. ich právnych predchodkýň, neobstojí z dôvodu, že zápis v PKV sa po 1.4.1964 stal archívnym dokumentom a po vytvorení katastra nehnuteľností v roku 1992 nebol založený list vlastníctva v prospech žalobcov alebo ich právnych predchodcov. Za neprijateľné označil aj stanovisko žalobcov 1./ a 2./, že v čase reštitučných zákonov boli ako jediní vlastníci predmetných nehnuteľností riadne zapísaní ich právni predchodcovia, v dôsledku čoho títo nemali dôvod a ani sa nemohli domáhať vysporiadania v zmysle reštitúcie, ktoré vychádza z nesprávnej premisy, keďže žalobcovia 1./ a 2./ ani ich právni predchodcovia neboli vlastníckymi predmetných nehnuteľností a o tejto skutočnosti podľa súdu museli mať vedomosť vzhľadom na to, že boli vyhostení a došlo ku konfiškácii ich majetku. Preukázateľne sa do podania žaloby žalobcovia ani ich právni predchodcovia ako vlastníci nesprávili, neprejavili žiaden záujem o nehnuteľnosti, tieto neužívali a ani nimi nedisponovali. Súd sa stotožnil s právnou argumentáciou protistrany, v ktorej poukázala na uznesenie NS SR zo dňa 29.09.2015 vydané v konaní vedenom pod sp. zn. 4MCdo 12/2014, v ktorom sa uvádza: „Dovolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že ROEP je súpis pozemkov a ich vlastníkov, ktorí z rôznych dôvodov neboli pred vyhotovením registra evidovaní v katastri. Najčastejšie ide o vlastníkov, ktorí sú evidovaní len v pozemkovej knihe, alebo ktorí neboli za socializmu zapísaní do evidencie nehnuteľností, hoci majú k pozemku listinu (dedičské osvedčenie, zmluvu a pod.). Vlastnícke práva k pozemkom boli za socializmu evidované neúplne. Túto neúplnú evidenciu prevzal kataster nehnuteľností, ktorý vznikol po roku 1989. Aby boli v katastri zapísané všetky pozemky, pristúpilo sa k tvorbe ROEP. Vo vzťahu k prejednávanej veci je potrebné zdôrazniť, že vzhľadom na rôzne politicko-právne zmeny od roku 1945 súčasný kataster nehnuteľností neodráža reálny stav vlastníctva k pozemkom. V minulom období sa z rôznych dôvodov do pozemkových kníh nedostali niektoré konfiškačné rozhodnutia, pretože nebolo zákonnou povinnosťou zapísať konfiškáciu majetku do pozemnoknižnej vložky (tu por. aj znenie § 3 ods. 1 č. 2 zákona č. 90/1947 Sb.n. o pozemnoknižnom usporiadaní konfiškovaného nepriateľského majetku, podľa ktorého navrhovať pozemnoknižné usporiadanie prináležalo pri pôdohospodárskom majetku konfiškovanému podľa nar. č. 104/1945 Sb.n., len Povereníctvu pôdohospodárstva a pozemkovej reformy).“ Uvedené závery možno podľa súdu aplikovať aj na danú vec, avšak s iným záverom, pretože Ústavný súd posudzoval stav, keď štátu nesvedčí žiaden nadobúdaci titul v rozhodnom období. V danom konaní štát nadobudol vlastníctvo nariadením SNR č. 104/1945 Sb., nakoľko v prípade predmetných nehnuteľností boli splnené podmienky vyžadované pre konfiškáciu, preto správne Slovenská republika odvodzuje svoje vlastnícke právo práve od uvedeného nariadenia. Ako nedôvodné vyhodnotil aj spochybňovanie samotného konfiškačného rozhodnutia žalobcami 1./ a 2./, resp. jeho doručovania, a to s poukazom na to, že v tomto smere konfiškáciu nemožno spochybňovať a vykonávať dokazovanie, k čomu sa vyjadril aj Ústavný súd v náleze č. k. I. ÚS 379/2016-27, v ktorom uviedol: „Totiž len tvrdenie o vadách v konfiškačnom konaní vydaného rozhodnutia samo o sebe nie je spôsobilé účinky konfiškácie spochybniť, lebo právnym titulom prechodu vlastníckeho práva tu nebol tento právny akt, ale dekrét samotný. Podľa správneho názoru dovolacieho súdu v prípadoch, ako je tento, je v záujme spravodlivého rozhodovania uplatňovanie všeobecného princípu, že extenzívnym prístupom nemožno spochybniť či otvárať záležitosti, ktoré pred mnohými desaťročiami založili právne vzťahy. V sporoch, v ktorých časový odstup od rozhodných skutočností podstatne prekračuje i vydržacie lehoty alebo lehoty skartačné, je požiadavka preukazovať existenciu právnych úkonov (rozhodnutí) nepatričná, lebo aj tu v pochybnostiach platí zásada prezumpcie ich správnosti.“ Uvedený právny názor podporuje aj rozhodnutie NS SR zo dňa 27.01.2016, sp. zn. 7Cdo/77/2015, v ktorom sa uvádza nasledovné: „Dovolací súd podotýka, že súdy mohli konfiškačné rozhodnutie preskúmať len z hľadiska existencie právomoci správneho orgánu na jeho vydanie v súlade s v tej dobe účinnými právnymi predpismi, nie však jeho zákonnosť, pretože v danom prípade nešlo o žalobu o preskúmanie zákonnosti správneho rozhodnutia (nešlo o správne súdnictvo, ale ide o prejednanie novoobjaveného majetku, teda konanie o dedičstve pozn.). Teda platí prezumpcia jeho správnosti. Skutočnosť, že rozhodnutie nebolo prípadne doručené

osobe nemá za následok ničotnosť/nulitu konfiškačného rozhodnutia. Okresný súd ako všeobecný súd teda nie je oprávnený preskúmavať navrhovateľkami tvrdené skutočnosti. Z uvedeného teda vyplýva, že dotknutým konfiškačným rozhodnutím č. K-171/1948 z 11.06.1948, nebolo rozhodnuté o konfiškácii majetku dotknutých osôb ako takej, pretože konfiškácia nastávala ex lege.“

4. K žalobcami nastolenému nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním uviedol, že do 31.12.1950 platilo na Slovensku uhorské súkromné právo umožňujúce nadobudnutie vlastníctva vydržaním, podľa ktorého sa vyžadovala pokojná držba, a to v trvaní 32 rokov. Stredný Občiansky zákonník (zákon č. 141/1950 Zb.) v období od 1.1.1951 do 31.3.1964 v obmedzenej miere zachoval nadobudnutie vlastníctva vydržaním, avšak len vtedy, ak nešlo o nescudziteľné veci, ktoré sú v socialistickom vlastníctve. Aj v tomto prípade vec mohol vydržať len oprávnený držiteľ, vyžadovala sa dobromyseľnosť a vydržacia doba 10 rokov pri nehnuteľnostiach. Právny stav od 1.4.1964 do 31.3.1983, kedy platil Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb., inštitút vydržania vypustil a vydržanie vôbec neupravoval. Zákom č. 131/1982 Zb., účinným od 1.4.1983 sa opätovne do právneho poriadku zaviedol inštitút vydržania a súčasnú právnu úpravu vydržania stanovuje zákon č. 509/1991 Zb., účinný od 1.1.1992. Z teoretického hľadiska poukázal na to, že vydržanie je originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníctva, oprávnený držiteľ veci sa stáva vlastníkom tejto veci za predpokladu, že držba je oprávnená, že uplynula zákonom stanovená doba oprávnenej držby, že predmet, ktorého vlastníctvo má vydržiteľ nadobnúť, je spôsobilý na vydržanie, že ten, kto je držiteľom, je subjektom spôsobilým na vydržanie. Ustanovenie § 134 ods. 1 OZ stanovuje dve základné podmienky potrebné na vydržanie, a to oprávnenosť držby a uplynutie stanoveného času, v prípade nehnuteľností dobu 10 rokov. V danej veci však nepovažoval za splnené podmienky ani pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním. Žalobcom 1./ a 2./ v tejto súvislosti vytkol, že vo svojej argumentácii ani neuviedli, odkedy by mala začať plynúť vydržacia doba, ktorá skutočnosť je podstatná pre posudzovanie splnenia podmienok vydržania v konkrétnom období vzhľadom na uvedené rôzne právne úpravy. Uviedol, že oprávnená držba okrem všeobecných znakov držby musí spĺňať požiadavku dobrej viery držiteľa, že mu vec patrí, nestačí len jeho subjektívne presvedčenie, keď zákon vyžaduje objektívne okolnosti, z ktorých by sa dala usudzovať dobromyseľnosť držiteľa. Spravidla sa dobrá viera odvodzuje od existencie nejakého právneho titulu. Naopak v prípade existencie okolností vylučujúcich dobrú vieru držiteľa, je potrebné považovať držiteľa za neoprávneného. Dobrú vieru držiteľa charakterizuje komentár k Občianskemu zákonníku, vydanie z roku 2011 na strane 746 nasledovne: „posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, že mu vec patrí, teda že je jej vlastníkom, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľa. Dobrá viera musí byť posudzovaná aj z hľadiska, či držiteľ pri zachovaní náležitej opatrnosti, ktorú možno s prihliadnutím na okolnosti konkrétneho prípadu od každého subjektu vyžadovať, mal alebo mohol mať pochybnosti o existencii svojho práva. Aj keď je držiteľ subjektívne presvedčený o svojom práve, nebude so zreteľom na všetky okolnosti v dobrej viere, pokiaľ mu sú alebo musia byť známe skutočnosti, z ktorých pri zachovaní obvyklej opatrnosti musel poznať, že nie je subjektom práva, o ktorého vydržanie ide. Dobrá viera zaniká v okamihu, kedy sa držiteľ oboznámil so skutočnosťami, ktoré objektívne museli u neho vyvolať pochybnosti o tom, že mu vec podľa práva patrí.“ K dobromyseľnosti nadobúdateľov sa vyjadril aj Ústavný súd SR v uznesení sp. zn. I ÚS 50/10 z 10.02.2010 a to tak, že „nie je možné nadobnúť vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ak subjekt, od ktorého právny nástupca odvodzuje svoje právo, toto nikdy nenadobudol. Ak ho nenadobudol, nemohol ho nikdy ďalej previesť, z nepráva nemôže vzniknúť právo“. Zohľadniac skutočnosti, za akých boli právne predchodkyne nútené opustiť územie slovenského štátu a následné všeobecne známe spoločenské zmeny, prvoinštančný súd považoval za vylúčenú dobrú vieru žalobcov 1./ a 2./, resp. ich právnych predchodkýň, lebo pri zachovaní obvyklej miery opatrnosti sa nemohli domnievať, že sú držiteľmi predmetných nehnuteľností nachádzajúcich sa na území iného štátu. Žalobcovia 1./ a 2./ ani ich právne predchodkyne tak podľa prvoinštančného súdu nespĺnili ani znak oprávnenej držby, a to užívanie a nakladanie s vecou ako s vlastnou a nepreukázali ani svoj záujem o pozemky v zmysle ich reálneho užívania. Naopak, o pozemky nejavili dlhodobu žiaden záujem, nenakladali s nimi, nesprávali sa ako domnelí vlastníci. Záverom súhrnne konštatoval, že naliehavý právny záujem na požadovanom určení je vyvrátený dlhodobou nečinnosťou žalobcov 1./ a 2./, počas ktorej sa svojho vlastníckeho práva nedomáhali, a ktoré roky nevykonávali. Odhliadnuc od toho právne predchodkyne žalobcov 1./ a 2./ v čase úmrtia nemali vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, a preto v zmysle zásady, že nikto nemôže previesť na iného viac práva ako sám má, sa žalobcovia 1./ a 2./ nemohli stať vlastníckmi pozemkov titulom dedenia. Súd mal v konaní jednoznačne preukázané, že vlastníkom nehnuteľností sa stal vyvlastnením štát, preto nárok žalobcov 1./ a 2./ vyhodnotil ako nedôvodný s prvkami účelovosti a žalobu zamietol.

5. Proti uvedenému rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie obaja žalobcovia.

6. Žalobca 1./ z odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že súd žalobe v celom rozsahu vyhovie, alternatívne ho zruší a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a rozhodnutie. Nestotožnil sa s právnym názorom súdu prvej inštancie, ktorý za nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení považoval dlhodobú nečinnosť domnelého vlastníka, počas ktorej sa svojho vlastníckeho práva dostupnými prostriedkami nedomáhal, a ktoré roky nevykonával. Podľa jeho názoru v danom prípade je naliehavý právny záujem na požadovanom určení bezpochybné daný. V tejto súvislosti zdôraznil, že až do roku 2015 vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bolo zapísané výlučne v prospech právnych predchodcov žalobcov a v katastrálnej evidencii neexistoval zápis vlastníckeho práva v prospech žalovanej. Z uvedeného vyvodil, že až do apríla 2015, dokedy svedčili zápisy v evidencii nehnuteľností výlučne v prospech žalobcov, resp. ich právnych predchodcov, nebol na strane žalobcov dôvod domáhať sa ochrany určenia vlastníckeho práva. Uvedené podľa neho dokazuje aj skutočnosť, že výsledkom dedičského konania o novoobjavenom majetku po právnych predchodcoch žalobcov boli rozhodnutia sp. zn. 1D/844/2014, Dnot 104/2014 a sp. zn. 1D/923/2014, Dnot 04/2015, ktoré osvedčili nadobudnutie predmetných nehnuteľností do vlastníctva žalobcov. Okresný úrad Bratislava, katastrálny odbor s odkazom na us.t § 36a katastrálneho zákona však zápis osvedčenia o dedičstve odmietol a v oznámení z 29.06.2015 vyzval dotknuté strany k uzavretiu dohody v zmysle ust. § 51 Občianskeho zákonníka alebo k riešeniu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti inými právnymi prostriedkami, medzi ktoré možno zaradiť aj žalobu o určenie práva k nehnuteľnosti. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení predpokladaný ust. § 137 písm. c) CSP tak podľa neho vyplýva priamo z § 36a katastrálneho zákona. Dodal, že po tom, ako sa žalobcovia 1./ a 2./ v súvislosti so zápisom schválneho registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) dozvedeli, že k predmetným nehnuteľnostiam bolo zaevidované vlastnícke právo žalovanej, podali bezodkladne žalobu o určenie vlastníckeho práva. Bez ohľadu na uvedené podľa žalobcu 1./ naliehavý právny záujem žalobcov 1./ a 2./ podľa § 137 písm. c) CSP na podanej žalobe je odôvodnený tým, že existuje stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcami a žalovanou, ktorý nastal v apríli 2015, kedy bola do katastra nehnuteľností zapísaná ako vlastníka predmetných nehnuteľností žalovaná, čo nekorešponduje s dovtedy jediným zápisom v pozemkovej knihe, svedčiacim v prospech vlastníckeho práva žalobcov, resp. ich právnych predchodcov, ani s výsledkami šetrenia a rozhodnutia vydaného v dedičskom konaní po právnych predchodcoch žalobcov 1./ a 2./ sp. zn. 1D/844/2014, Dnot 104/2014 a sp. zn. 11D/923/2014, Dnot 04/2015. Podporne poukázal na právny záver publikovaný v ZSP 4/2003, str. 103, v zmysle ktorého ak je žalovaný odporca zapísaný v katastri nehnuteľnosti ako vlastníka nehnuteľnosti, má navrhovateľ naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo také rozhodnutie súdu môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností, ako aj v ZSP 3/98 č. 1, podľa ktorého „určovacia žaloba je preventívneho charakteru a má miesto jednak tam, kde jej pomocou možno eliminovať stav ohrozenia práva či neistoty v právnom vzťahu a k odpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak, jednak v prípadoch, v ktorých určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu riešeného právneho vzťahu, takže jej prostredníctvom možno dosiahnuť úpravu, ktorá odvráti prípadné budúce spory medzi účastníkmi“. Subsumujúc tieto závery na danú vec uzavrel, že naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva žalobcov 1./ a 2./ je daný, nakoľko ide o dvojité zápis vlastníckeho práva v katastrálnom operáte (v pozemkovej knihe a v katastri nehnuteľností), pričom právnym prostriedkom, ktorým možno dosiahnuť nápravu, ktorá môže odvrátiť prípadné budúce spory, je práve rozhodnutie súdu na základe tejto určovacej žaloby, nakoľko takéto rozhodnutie je spôsobilé odvrátiť prípadné budúce spory medzi účastníkmi účinnejšie, než iné právne prostriedky, vrátane prípadných námietok podaných v rámci konania ROEP. Právna argumentácia prvoinštančného súdu o „dlhodobej nečinnosti domnelého vlastníka“ by mala podľa žalobcu 1./ opodstatnenie len vtedy, ak by vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam bolo po dobu tejto „dlhodobej nečinnosti“ zapísané v katastri nehnuteľnosti v prospech žalovanej, resp. táto skutočnosť by vyplývala z inej verejnej evidencie. V súvislosti s odkazom prvoinštančného súdu na existenciu reštitučného zákonodarstva dal do pozornosti názor ÚS SR vyslovený vo veci vedenej pod sp. zn. II. ÚS 231/09, ktorý zdôraznil, že právny poriadok SR nevyklučuje uplatnenie práv určovacou žalobou za súčasnej existencie reštitučného zákonodarstva v prípade, ak si žalobca, ktorý nevyužil možnosť uplatniť svoj nárok na základe reštitučných predpisov, podal žalobu, ktorou žiadal určiť, teda deklarovať existenciu svojho vlastníckeho práva. Podporne poukázal na obdobné názory vyslovené ÚS SR v náleze sp. zn. IV. ÚS 295/2012. Pokiaľ sa týka veci samej, prvoinštančnému súdu žalobca 1./ vytkol, že sa vôbec nevysporiadal s námietkou žalobcov, ktorí opakovane zdôrazňovali, že v čase údajného prechodu vlastníckeho práva na žalovanú (rok 1948)

platil intabulačný princíp, a že teda k prechodu vlastníckeho práva na žalovanú mohlo dôjsť až zápisom do pozemkovej knihy a nie iba konfiškačným rozhodnutím. V tejto súvislosti citoval právne závery vyslovené NS SR vo veci sp. zn. 5Cdo/110/2000 (40/2001 ZSP). Z intabulačného princípu ako hlavného princípu pozemkovej knihy proklamujúceho nadobúdanie vlastníckeho práva až zápisom do pozemkovej knihy vyvodil, že ak právne predchodkyne žalobcov 1./ a 2./ neboli vymazané z pozemkovej knihy, ich vlastnícke právo nezaniklo a prejednaním novoobjaveného majetku v dedičskom konaní na základe osvedčení o dedičstve tento majetok prešiel na žalobcov. Poukázal tiež na to, že intabulačný princíp v pozemkovej knihe prestal platiť až vydaním Občianskeho zákona č. 141 z roku 1950, kedy začala platiť zásada, že vlastníctvo k nehnuteľnosti sa nadobúda samotnou listinou. Pokiaľ preto žalovaná nebola zapísaná do pozemkovej knihy ako vlastníčka predmetných nehnuteľností, vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam nenadobudla a nemohlo sa tak stať ani na základe záznamu vykonaného súvislosti so zápisom schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov (ROEP) v apríli 2015. Za nepresvedčivé označil žalobca 1./ vysporiadanie sa prvoinštančným súdom s námietkou žalobcu 1./ týkajúcou sa riadneho nepreukázania doručenia konfiškačného rozhodnutia, keď súd v tomto smere iba odcitoval jedno z rozhodnutí NS SR (z 27.01.2016, sp. zn. 11Cdo/77/2015), v ktorom sa však dovolací súd dotkol tejto problematiky iba okrajovo a nijako ju podrobne nerozvinul a nejde o žiaden judikát, na ktorý by súd mohol v tomto smere iba odkázať bez toho, aby svoj právny názor riadne a presvedčivo odôvodnil. Argumentácia žalobcu 1./ spochybňujúca doručenie konfiškačného rozhodnutia dotknutej osobe, a teda nadobudnutia jeho právoplatnosti a vykonateľnosti, sa pritom opierala o ustálenú judikatúru (súdne rozhodnutie uverejnené pod č. 220/1950 v Zbierke rozh. čsl. súdov, rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/110/000 uverejnené v ZSP 40/2001).

7. Žalobca 2./ v odvolaní namietal existenciu odvolacích dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b), f), h) CSP, pre ktoré žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť tak, že súd žalobe v celom rozsahu vyhovie a určí vlastnícke právo každého zo žalobcov k označeným nehnuteľnostiam v podiele 1 k celku. Zhodne so žalobcom 1./ bol toho názoru, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, keď konštatoval nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Mal za to, že v danom prípade podľa § 137 písm. c) in fine CSP nie je nevyhnutné naliehavý právny záujem preukazovať, čo má súvis s povahou sporu ako „skrytou reivindikačnou žalobou“. Poukázal pritom na § 36a katastrálneho zákona a právne závery prezentované v rozhodnutí NS SR zo dňa 18.01.2007, sp. zn. 3Sžo KS 50/2006, obdobne sp. zn. 2Cdo/163/2005. Bez ohľadu na uvedené je podľa neho naliehavý právny záujem daný duplicitou zápisov v katastrálnom operáte (v katastri nehnuteľností a v pozemkovej knihe, čo sú od 01.05.2010 rovnocenné časti katastrálneho operátu), ktorá nastala od roku 2015. Dovtedy vlastnícke právo ich právnych predchodcov nebolo sporné, resp. bolo ako jediné vedené v katastrálnom operáte. Prvoinštančnému súdu tiež vytkol, že aj pri konštatovanom nedostatku naliehavého právneho záujmu, ako procesnej podmienky konania, ktorá bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby, sa zaoberal aj meritom sporu a vecnými argumentmi sporových strán, čím v konečnom dôsledku o spore rozhodol aj vecne. Uvedené má podľa neho za následok, že z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, či konštatovaný nedostatok naliehavého právneho záujmu má mať procesné dôsledky na konanie vo veci samej. V časti záveru o naliehavom právnom záujme označil rozsudok súdu prvej inštancie za nezrozumiteľný a zmätočný, čo subsumoval pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. V ďalšom za podstatu a špecifikum sporu označil skutočnosť, že až do roku 2015 absentoval zápis vlastníctva žalovanej vo verejnom registri (katastri nehnuteľností či pozemkovej knihe), hoci žalovaná (a jej právni predchodcovia) mali vždy povinnosť riadne evidovať svoje tvrdené vlastníctvo, čo však po doku takmer 70 rokov neučinili, že až do roku 2015 bol jediným zápisom vlastníckeho práva k predmetným pozemkom zápis v pozemkovej knihe svedčiaci v prospech žalobcov (a ich právnych predchodkýň), a že žalovaná svoje tvrdené vlastníctvo nikdy nepreviedla na iné osoby. Po predložení konfiškačného rozhodnutia v priebehu konania vystali tiež otázky existencie konfiškačného rozhodnutia s prihliadnutím na skutočnosť, že jeho vydanie nastalo najskôr 15. deň od jeho zverejnenia na úradnej tabuli, čo nemohlo byť skôr ako 08.07.1948, čo je v rozpore s čl. 7 nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. (lehota bola do 30. 06. 1948), prípustnosť konfiškácie na základe zákona a nie zákonom samotným, potreba intabulácie konfiškačného rozhodnutia a vykonateľnosť a premlčanie výkonu konfiškácie ako trestnoprávneho aktu (trestu). Nakoľko súd prvej inštancie sa odpovediam na žalobcami 1./ a 2./ nastolené právne otázky, ktoré sú v predmetnom spore špecifické a jedinečné, čím ho odlišujú od sporov rozhodovaných v minulosti, vyhol, odôvodnenie označil ako nedostatočné a porušujúce právo žalobcov na spravodlivý súdny proces (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP). Prvoinštančnému súdu tiež vytkol nesprávnosť skutkových zistení, ku ktorým z vykonaného dokazovania dospel, a to ohľadom evidencie či neevidencie vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam

do roku 2015. Uviedol, že existencia konania o ROEP je práve a len dôkazom o skutočnostiach, ktoré žalobcovia v konaní preukázali, a to že jediným zápisom o vlastníctve predmetných pozemkov v katastrálnom operáte bol až do roku 2015 práve a len zápis v pozemkovej knihe svedčiaci v prospech ich vlastníckeho práva a žiaden iný zápis až do roku 2015 nebol založený. Vyslovil tiež presvedčenie, že súd nemôže ustáliť skutkový stav na základe „predpokladu, že v pozemkovej knihe sa môžu nachádzať aj iné PKV, na ktorých bola predmetná parcela evidovaná“, ak o tom nemá žiaden dôkaz, ale len v zmysle § 191 CSP, t. j. vyhodnotením vykonaných dôkazov a nie „predpokladov“ a „dohadov“. Prípustnosť domnienky je obmedzená práve a len v rozsahu § 192 CSP, čo nie je daný prípad. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku tiež podľa neho vyplýva priamy rozpor, ak súd súčasne ustálil, že predmetné nehnuteľnosti neboli evidované vo vlastníctve ich právnych predchodkýň (bod 24.) a zároveň, že vlastnícke právo nebolo zapísané výlučne v ich prospech (bod 25.). Uvedený skutkový záver je v predmetnom spore rozhodujúci a primäl jeho mamu, aby sa o svoje vlastníctvo hoc i po rokoch uchádzala. Z odôvodnenia záveru týkajúceho sa okamihu, kedy mali ich právne predchodkyne prísť o vlastnícke právo vyvodil, že prvoinštančný súd nevenoval dostatočnú pozornosť ich argumentácii, v zmysle ktorej je potrebné rozlišovať medzi zásahom do vlastníckeho práva zákonom a zásahom do vlastníckeho práva na základe zákona. Vyjadril tiež nesúhlas s rozhodnutím, na ktoré v tejto súvislosti odkázal súd sp. zn. 7Cdo/77/2015 z 27.01.2016, ktorého záver je v rozpore so závermi Ústavného súdu SR vyjadrenými v PL. ÚS 38/95 či PL. ÚS 37/99, kedy zasahovať do vlastníckeho práva možno len na základe zákona a nie zákonom samotným. V ďalšom zopakoval svoju argumentáciu prezentovanú aj v konaní pred prvoinštančným súdom, v ktorej poukazyval na to, že všeobecne záväzným právnym predpisom aj v 40.- tých rokoch 20. storočia nebolo možné odňať vlastnícke právo (§ 109 ods. 2 Ústavnej listiny č. 121/1920 Zb. z 29.02.1920, § 9 ods. 2 Ústavy ČSR č. 150/1948 Zb. z 09.05.1948). Uvedené je podľa žalobcu 2./ zrejmé a odvoditeľné aj z následných novelizácií nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. (nariadenie č. 64/1946 Sb. a nariadenie SNR č. 89/1947 Sb.), ktorými sa predovšetkým opakovane predlžovala lehota, v ktorej mala o konfiškácii v individuálnych prípadoch rozhodnúť konfiškačná komisia. Predlžovanie lehoty na rozhodnutie konfiškačnej komisie by v prípade, ak ku konfiškácii malo dôjsť už samotným nariadením SNR, t. j. priamo všeobecne záväzným právnym predpisom, nemalo podľa neho zmysel. Preto podľa neho konfiškácia = trest prepadnutia majetku mohla nastať až doručením rozhodnutia konfiškačnej komisie č. O.-XXX/XXXX zo dňa 23.06.1948 a v prípade nehnuteľností jej následným vkladom (intabuláciou) do pozemkovej knihy. Rozhodnutie konfiškačnej komisie pokiaľ nenadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť je vo svojej podstate rozhodnutím o uložení trestu prepadnutia majetku (konfiškácii majetku) vydaným v konaní, ktoré malo charakter správneho konania trestného vedeného pred správnym (vtedy tzv. politickým) orgánom v zmysle nariadenia č. 8/1928 Sb. (konfiškačnou komisiou) s tým, že vlastníctvom každého uloženého trestu (či už súdneho alebo administratívneho) je jeho vykonateľnosť. Vykonateľnosť konfiškačných rozhodnutí upravoval zák. č. 90/1947 Sb. o provedení knihového poriadku stran konfiškovaného nepriateľského majetku a o úpravě některých právních poměrů vztahujících se na přidelený majetek účinný od 10.06.1947. Uvedený zákon ukladal povinnosť vykonania pozemkovoknižného zápisu (§ 1, 3 uvedeného zákona), o ktorom rozhodovali pozemkové súdy (okresné súdy). Vtedajší správny poriadok (vl. nariadenie č. 8/1923 Sb. o řízení ve věcech náležejících jako působnosti politických úradů (správní řízení)) výkon rozhodnutia postihujúceho nehnuteľný majetok neupravoval. Poukázal tiež na § 11 in fine, § 14 ods. 1 zák. č. 23/1948 Sb. o výkone trestov postihujících majetok v znení účinnom od 13.03.1948 a § § 66 ods. 1 písm. d), § 309 ods. 1 zák. č. 86/1950 Zb., § 31 zák. čl. XL z roku 1879 trestný zákonník platný na Slovensku do 01.08.1950, podľa ktorého uložený trest sa nesmie vykonať, ak uplynuli dva roky odo dňa, keď trestný výmer nadobudol právoplatnosť. Vykonanie trestu konfiškácie bolo podľa žalobcu 2./ možné jedine vykonaním zápisu do pozemkovej knihy, a to v premlčacej lehote (najneskôr do 01.08.1955, ak by išlo o trestné stíhanie, resp. do júna 1949, ak by išlo o správne trestanie) s tým, že v danej veci bol vykonaný (v katastri nehnuteľnosti) až v apríli 2015, t. j. po 70 tich rokoch, resp. takmer po 72 rokoch, ak sa lehota počíta od júna 1948. Substancujúc na daný prípad uzavrel, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil otázku okamihu straty vlastníckeho práva, t. j. povahu a účinky konfiškačného rozhodnutia, ako aj otázku výkonu uloženého trestu konfiškácie- prepadnutie majetku, keď neaplikoval vyššie uvedené právne normy. V ďalšom uviedol, že rešpektuje zmysel a účel konfiškácií na základe nar. SNR č. 104/1945 Sb., ktorý smeroval primárne k urýchlenému rozdeleniu majetku A. tzv. prídelencov, avšak účel citovaného nariadenia sa v danom prípade nenaplnil a rozsiahla judikatúra slovenských a českých súdov nie je v plnom rozsahu aplikovateľná na danú vec. Záverom zhrnul, že práve skutočnosť, že sporný majetok nebol nikomu pridelený, t. j. neexistuje žiadna dobromyseľná tretia osoba (prídelenec) a rovnako fakt, že žalovaná, resp. jej právne predchodkyne po dobu 70 rokov nevykonali vlastné rozhodnutie o

konfiškácii, čím došlo k premlčaniu výkonu tohto trestu, je potrebné vykladať v prospech žalobcov 1./ a 2./ ako ich adresáta normy a nie autora.

8. Žalovaná sa prostredníctvom Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik k odvolaniam vyjadrila v podaní doručenom súdu dňa 18.11.2021 a odvolaciemu súdu navrhla napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Úvodom odkázala na rozsiahlu judikatúru a výklad určitých právnych noriem dopadajúcich na daný skutkový stav, na ktoré poukazovala v priebehu konania pred súdom prvej inštancie, a ktoré žiadala zohľadniť. Z dôvodu hospodárnosti bez ďalšieho odkázala na doterajšiu argumentáciu. K odvolaniu žalobcu 1./ uviedla, že nesúhlasí s jeho argumentáciou, že až do roku 2015 bolo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam zapísané výlučne v prospech právnych predchodkýň žalobcov. Uviedla, že po vytvorení katastra nehnuteľností v roku 1992 nebol založený LV pre žalobcov alebo ich právnych predchodkýň, či už na stav E- KN alebo C-KN. Poukázala na dôvodovú správu k novele katastrálneho zákona v súvislosti s vypustením považovania PKV za archívny dokument, ktorá uvádza: „Súčasťou katastrálneho operátu je i pozemková kniha a železničná kniha, ktoré sú zdrojom informácií o právach k nehnuteľnostiam, ak právo k nehnuteľnosti nie je zapísané na liste vlastníctva. Úpravou ustanovenia chceme zdôrazniť dokumentárnu hodnotu pozemkových kníh a jej úlohu najmä v čase konania o usporiadaní vlastníctva k niektorým pozemkom.“ Uviedla, že žalobcovia a ani ich právne predchodkyne neboli vlastníckymi predmetných nehnuteľností a z historických skutočností o tom museli mať vedomosť (opustenie ČSR a konfiškácia majetku osôb nemeckej, maďarskej národnosti a zradcov a nepriateľov...). Do podania žaloby sa tak ani nesprávali, najmä neužívali a nedisponovali predmetnými nehnuteľnosťami. Zrušením pozemkových kníh v roku 1964 sa do popredia dostal register užívateľov vzťahov. Evidencia nehnuteľností bola vedená len na princípe evidenčnom a nedosiahla úroveň komplexnej evidencie pozemkových kníh. Poukázala pritom na § 6 zák. č. 22/1964 Zb. a rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/12/2014 zo dňa 29.09.2015. Pokiaľ sa žalobca 1./ odvolával na intabulačný princíp a rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/110/2000, opakovane zdôraznila, že pre nadobudnutie majetku štátu konfiškáciou sa nevyžadoval zápis do PKV, čomu nasvedčuje aj rozhodovacia prax súdov SR a ČR a publikované právne názory (napr. uznesenie NS SR zo dňa 29.09.2015, sp. zn. 4MCdo/12/2014, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 379/2016, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28Cdo/4116/2019). K námietke nedoručenia konfiškačného rozhodnutia, ako aj ku skúmaniu jeho právoplatnosti a ničotnosti dala do pozornosti rozhodnutie NS SR zo dňa 26.05.2009 sp. zn. 3Cdo/45/2008, rozhodnutie NS ČR sp. zn. 28Cdo/4116/2019, z ktorých vyplýva nesprávnosť právnych názorov a z nich vyplývajúcej odvolacej argumentácie žalobcu 1/. Za nesprávne označila aj právne názory prezentované v odvolaní žalobcu 2./.

Za všeobecne známe označila, že Československá republika nepreviedla vlastnícke právo ku všetkým konfiškovaným nehnuteľnostiam a časť z nich zostala v jej vlastníctve z rôznych dôvodov, v dôsledku čoho je argument o neprevedení vlastníctva na tretie osoby právne irelevantný. K námietke týkajúcej sa vydania konfiškačného rozhodnutia po 30.06.1948 uviedla, že žalobca 2./ nesprávne uviedol znenie § 1 ods. 7 nariadenia SNR č. 104/1945 Sb., a to účelovo, aby mu logicky a jazykovo sedela právna argumentácia, keď namiesto slova „rozhodne“ uviedol slovo „vydať“. V tejto súvislosti poukázala na prvú zmenu nariadenia č. 104/1945 Sb. nariadením č. 64/1946 Sb. a na zmenu prevedenú nariadením SNR č. 89/1948 Sb. Bola toho názoru, že je potrebné rozlišovať vydanie rozhodnutia, čo definuje správny poriadok pre účely počítania lehoty na odvolanie (§ 75 ods. 1 správneho poriadku) a nie pre určovanie právomoci, kedy môže konfiškačná komisia rozhodnúť, čo určuje jasne a určito § 1 ods. 7 nariadenia č. 104/1945 SNR spojením rozhodne najneskôr...“, pričom v deň doručenia komisia nerozhodla, rozhodla vtedy, keď zasadla a konfiškačné rozhodnutie napísala, a urobienie rozhodnutia (rozhodne), ktorým treba rozumieť spísanie rozhodnutia, po ktorom nasledujú ďalšie úkony stanovené právnymi normami (doručenie účastníkom, ustanovenie opatrovníka pod.), čo vyplýva aj z § 68 ods. 3 správneho poriadku. Z uvedeného považovala za zrejmé, že zákonodarca ustanovil ako obligatórnu náležitosť uvedenie dátumu a týmto dátumom je dátum kedy rozhodnutie bolo spísané a k tomuto okamihu je potom potrebné skúmať právomoc tohto orgánu či mohol alebo nemohol rozhodnúť danú vec. Ako príklad nesprávnej právnej argumentácie uviedla na komparáciu príklad s vyhlasovaním a vyhotovovaním rozsudkov, kde zákonodarca tiež rozlišuje vyhlásenie rozsudku a jeho vyhotovenie, pričom pre právomoc, príslušnosť, ako aj právne posúdenie zákonnosti rozhodnutia je rozhodujúci stav v čase vyhlásenia rozsudku a nie čas jeho vyhotovenia, tobž čas doručenia, ktorý sa nedá dopredu s určitosťou predvídať. Deje sa to teda v opačnom poradí ako v posudzovanej veci, kde najskôr sa rozhodne písomne a potom sa doručí, čím sa považuje rozhodnutie za vydané. Preto ak v posudzovanej veci existujú dve právne normy, pričom prvá pracuje s pojmom vydá a druhá rozhodne, natíska sa otázka, prečo SNR nepoužila pojem vydá. Za logické vysvetlenie označila také, že komisie nemali vydať do 30.06.1948 konfiškačné rozhodnutie, pretože by museli počítať aj s časom

na doručenie a boli by vystavené určitým rizikám spojeným s nedoručením včas, preto jednoznačne SNR použila pojem rozhodne, ktorý určite nie je identický s výrazom vydá, tak ako ho definuje správny poriadok. Ak by aj právny názor žalobcu 2./ bol správny, tak po 70- tich rokoch nemožno spochybňovať doručenie (nevedno ako sa doručovalo) a vykonávať v tom smere dokazovanie (obdobne viď nález ÚS SR č. k. I. ÚS 379/2016-27). K prípustnosti konfiškácie na základe zákona a nie zákonom samotným a k premlčaniu výkonu konfiškácie uviedla, že právne úvahy žalobcu 2./ v tomto smere by platili, ak by sa jednalo o trestanie v duchu zásady nullum crimen sine lege (lat. žiadny zločin bez zákona“). Uvedená úvaha ale nemôže platiť, nakoľko sa nejednalo o trestanie na základe tejto zásady, keďže pred vydaním konfiškačných noriem sa žiadneho z trestnoprávneho konania niektoré osoby nemuseli dopustiť. Konfiškácia je určitým špecifickým inštitútom, ktorý si vyžiadala doba po druhej svetovej vojne, keď sa pristúpilo k trestaniu na základe kolektívnej viny, a preto boli prijaté osobitné právne normy, ktoré síce trestajú za udalosti spätne a retroaktívne, a preto by sa nemal ich výklad primárne uskutočňovať cez vtedy platné trestnoprávne normy zvlášť za situácie, že terminologicky sa použil pojem konfiškácia a nie trest prepadnutia majetku, čo malo svoje dôvody, že konfiškačné a naň nadväzujúce právne normy upravovali viac menej prechod vlastníctva na štát komplexne, pričom samozrejme v tej dobe boli určité polemiky, ako sa majú vykladať. V ďalšom z literatúry citovala údaje o konfiškácii: „Ďalší zvláštnosti, ktorá dokladá mimofradnosť tehdejší situácie, byl způsob prechodu vlastníctví konfiškovaného majetku na stát. Byl při nem opuštěn tradiční intabulační princip, tedy nepřecházelo vlastníctví zápisem do pozemkových knih. V tomto případě se jednalo o výjimku, neboť obecnou platností intabulačního principu zakládal tehdejší občanský zákoník a v té době platný knihovní zákon 95/1871 ř.z. Tato výjimka ale byla možná a obecně se připouštěla existence naturálního vlastníctví bez knihovného nabývání. Rozhodnutí zemského národního výboru o tom, jestli je daná osoba půvořována za zrádce nebo nepřítel Československé republiky vytvářelo pouze subjektivní předpoklady konfiškace, ale nedeklarovalo ji. Panovala názorová nejednota, zda účinnosti konfiškace je ještě třeba deklaratorního aktu, který by ju vyhlášoval. Tuto otázku vyřešil až NSS svým stanoviskem: Deklaratorního aktu obecně není třeba, musí ovšem být vydán, bude- li věc sporná, zejména požáda-li o rozhodnutí vlastník dotýčné nemovitosti.“ (KINDL, Milan a Viktor KNAPP. K některým otázkám konfiškace podle dekretů prezidenta republiky č. 12 a č. 108/1945. Právník. 1994, č. 7 s. 625). V ďalšom poukázala aj na to, že profesor Karel Eliáš vo svojej práci DVĚ POZEMKOVÉ REFORMY A STÁTNÍ NABYTÍ VLASTNÍCKEHO PRÁVA K NEMOVITOSTEM sa okrajovo dotkol aj konfiškácie pri riešení naturálneho vlastníctva k čomu uviedol: „Toto pojetí, podle něhož se naturální vlastníctví nabývá platným titulem a zpravidla také fyzickou držbou, přijala právní náuka a přijala ji také právní praxe.“ (napr. Rv II 637/26 z 12.07.1927 (Váž. 7216, kde se zmiňuje: „Nevyžaduje se, by žalobce jehož nemovistost byla dolováním poškozena, byl též knihovním vlastníkem (...) je podle občanského práva přípustno i naturální vlastníctví neúplné na rozdíl od knihovního úplného (...),“ Rv I 2056/33 z 07.02.1993 (Váž. 13091), jehož právní věta uvádí: „Jen naturální vlastník může vykonávat obsah práva vlastníckého, jak jest vymezen v § 354 a 362 obč. zák., a může také propůjčiti jinému právo užívání nebo požívání.“ Z poválečného období sorv. Např. Rv II 70/47 z 25.06.1947 (č. 262), jehož právní věta uvádí: „Konfiškací zemědělského majetku (...) nabývá Českoslavenký stát ze zákona naturálního vlastníckého práva ke zkonfiškovanému majetku“. Dále např. Závěr odvolacího soudu, že žalobkyně je naturální vlastníci sporného zámku. Toto může vykonávat obsah vlastníckého práva, jak je vymezen v §§ 354 a 362 obč. zák.“. Princíp naturálního vlastníctví, t. j. zásada, že vlastníctví k nemovitostem zapsaným ve veřejných knihách se nabývá bez knihovného zápisu, není zákonům o prvé pozemové reformě cizí. Pokud jde o přechod vlastníctví na stát, svědčí o tom § 28 n.z., podle něhož může býti právo vlastnícké k převzatému zabranému majetku převedeno i bez knihovného zápisu na stát na nabyvatele úřadem označené (přídelce). Rovněž přídelce nabývá vlastníctví již rozhodnutím o přídelu a nikoliv teprve vkladem práva vlastníckého (srv. Rozh. NS z 03.11.1932, č. R I 819/32).“;

9. Slovenský pozemkový fond sa za žalovanú k odvolaniam vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 16.11.2021, v ktorom napadnutý prvoinštančný rozsudok označil za vecne správny, zákonný a súladný s aktuálnou rozhodovacou praxou Ústavného súdu SR a Najvyššieho súdu SR, riadne a dostatočne odôvodnený a nevykazujúci žiadne znaky nepreskúmateľnosti a zodpovedajúci hodnotovému princípu spravodlivosti. Z uvedených dôvodov ho žiadal potvrdiť. Odvolacie dôvody oboch žalobcov označil v celom rozsahu za nedôvodné, založené na tvrdeniach, ktoré nie sú spôsobilé čo i len spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozhodnutia. K otázke naliehavého právneho záujmu poukázal na komentár k citovanému ust. § 36a katastrálneho zákona, ktorý uvádza, že „údaje katastra vymenované v § 70 ods. 2 KZ sú záväzné a každý je povinný ich používať pri vyhotovovaní verejných a iných listín (§ 71 ods. 2 KZ). Ak sa pri vyhotovovaní listiny nepoužili záväzné údaje katastra, znamená to, že listina predložená

na vykonanie záznamu nevychádza z údajov katastra, nemožno ju do katastra nehnuteľnosti zapísať. O nevykonaní záznamu informuje okresný úrad toho, kto listinu predložil, ako aj toho, v prospech koho je v katastri zapísané právo dotknuté listinou. Výzva na uzavretie dohody alebo na podanie určovacej žaloby sa týka prípadov, keď ide o sporné práva k nehnuteľnostiam a dotknutá osoba sa domáha zápisu listiny, ktorá nevychádza z údajov katastra. Okresný úrad nemá sám právomoc rozhodnúť, či sú správne údaje v katastri alebo v predloženej listine, preto má dotknuté strany odkázať na dohodu (vzájomné usporiadanie právnych vzťahov medzi dotknutými osobami) alebo na podanie určovacej žaloby podľa CSP.“ Z uvedeného vyvodil, že z § 36a KZ explicitne nevyplýva, že v prípade takýchto určovacích žalôb súd naliehavý právny záujem na požadovanom určení skúmať nemusí. O povinnosti preukazovať naliehavý právny záujem v prípade zmeny vlastníckeho práva svedčí aj rozsiahla judikatúra, na ktorú Slovenský pozemkový fond v doterajšom konaní pred súdom prvej inštancie poukazoval (rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/130/2007, sp. zn. 5Cdo/31/2011, rozsudok NS ČR sp. zn. 31Cdo/154/2006, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 549/2015 zo dňa 06.03.2016, I. ÚS 151/2016 zo dňa 03.05.2017). Osvojac si ich právne závery bol toho názoru, že uplynutie značného časového obdobia, počas ktorého sa domnelý vlastníak svojho vlastníctva nedomáhal dostupnými právnymi prostriedkami, nesvedčí ani o bezprostrednom ohrození jeho práva, a ani o odstraňovaní stavu neistoty prostredníctvom určovacej žaloby. K námietke nedostatku intabulácie konfiškáčného rozhodnutia uviedol, že konfiškácia majetku bola založená a vyplývala priamo zo zákona, ktorého interpretácia a právne účinky už boli vyriešené aplikačnou praxou súdov SR. Podľa obyčajového práva platného na Slovensku do 31.12.1950 bolo možné nadobúdať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam spravidla len jeho zápisom do pozemkovej knihy. Z tohto intabulačného princípu však existoval celý rad výnimiek a v prípade, že v predmetnej PKV katastrálneho územia nebola poznamenaná konfiškácia majetku podľa nar. č. 104/1945 Sb. platilo, že konfiškovaný majetok nebol „pozemkovo- knižne usporiadaný“ podľa zák. č. 90/1947 Sb. o provedení knihovného poriadku stran konfiškovaného nepriateľského majetku a o úpravě některých právních poměrů vztahujících se na přidelený majetek. Vykonanie knihového poriadku bol proces, ktorým mal byť následne uvedený stav zápisu v pozemkovej knihe a v pozemkovom katastri do súladu so skutočným právnym stavom. Vykonaním knihového poriadku žiadne práva nevznikli, len už existujúcim právam bola poskytnutá verejná publicita. Preto z prípadného nevykonania knihového poriadku nemožno vyvodit', že by nevznikalo právo, ktoré má byť do pozemkovej knihy zapísané. Uvedený právny záver vyplýva aj z rozsudku NS SR zo dňa 31.01.2011, sp. zn. 4Cdo/180/2009. Ku samotnej konfiškácii majetku podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. uviedol, že táto nastávala ex lege a súčasne ex tunc, čo znamená, že konfiškácia vyvolala absolútny zánik vlastníckeho práva u pôvodného vlastníka a súčasne originálne nadobudnutie vlastníctva štátom, pričom právne účinky konfiškácie nastávali dňom účinnosti nariadenia č. 104/1945 Sb., t. j. 1. marcom 1945 (obdobne rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/51/2019 zo dňa 12.03.2020). K námietkam žalobcov o formálnych nedostatkoch rozhodnutia o konfiškácii (nedostatok právoplatnosti a vykonateľnosti, nepreukázania jeho doručenia) opätovne odkázal na ustálenú súdnu prax súdov SR a ich právne závery aplikovateľné i v danej veci (rozsudok NS SR sp. zn. 5Cdo/71/2008, nález ÚS SR sp. zn. I. ÚS 419/2014 zo dňa 13. 08. 2014). Uvedené závery sú udržateľné aj z dôvodu, že ak ustanovenia prezidentského dekrétu umožňovali doručovať verejnou vyhláškou rozhodnutia okresných národných výborov o splnení podmienok konfiškácie podľa prezidentského dekrétu, proti ktorým nebol navyše prípustný opravný prostriedok, o to viac je tento spôsob doručovania v okolnostiach veci pochopiteľný i pri rozhodnutiach osídľovacieho úradu, proti rozhodnutiam ktorého opravný prostriedok prípustný nebol. V ďalšom citoval závery vyslovené v rozsudku NS SR sp. zn. 4Cdo/123/2003, rozsudku Krajského súdu v Trnave sp. zn. 2Co/277/2018 zo dňa 20.04.2020. Vyslovil vlastný právny názor, v zmysle ktorého rozhodnutie o konfiškácii č. O.-XXX/XXXX zo dňa 23.06.1948 bolo vydané oprávneným subjektom v zmysle nariadenia č. 104/1945 Sb. n. SNR, obsahuje všetky podstatné náležitosti, je v ňom uvedené kto ho vydal, podľa akej právnej normy, voči komu smeruje, predmet konfiškácie a deň jej činnosti, ako aj poučenie o odvolaní. Predmetné rozhodnutie má povahu verejnej listiny v zmysle § 205 CSP so všetkými z toho vyplývajúcimi právnymi dôsledkami a s poukazom na § 194 CSP nemôže súd posudzovať jeho zákonnosť či platnosť, tak ako navrhujú žalobcovia 1./ a 2./ s výnimkou posúdenia jeho nulitnosti. K argumentácii žalobcov o zápise vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností v prospech žalobcov až do roku 2015 a o následnom vzniku duplicitného zápisu vlastníctva v prospech žalovaných uviedol, že žalobcovia 1./ a 2./ odvodzujú vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam z PKV č. 194 a dedičských osvedčení. Za nespochybniteľné v tejto súvislosti označil, že posledná evidencia- zápis vlastníckeho práva v prospech právnych predchodkýň žalobcov bola v PKV č. 194 zo dňa 10.02.1935 (č. 1720), a preto nemožno za preukázané považovať tvrdenie žalobcov, že ich právne predchodkyne „boli v katastrálnom operáte vedené ako riadni vlastníci až do apríla 2015“. Uvedené tvrdenie protistrany vyvrátil tým, že ak by bola

sporná nehnuteľnosť evidovaná v katastri nehnuteľností vo vlastníctve právnych predchodkýň žalobcov, nemohla by byť predmetom konania o registri obnovenej evidencie pozemkov podľa zák. č. 180/1995 Z.z., ktoré bolo právoplatne ukončené rozhodnutím Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru č. C-223/2014/ROEP Petržalka zo dňa 30.10.2014 a zároveň zapísané do katastra nehnuteľností, vzhľadom na to, že konanie o ROEP prebieha vždy len vo vzťahu k nehnuteľnostiam, ktoré nie sú vlastnícky usporiadané, t. j. na ktoré nie sú založené listy vlastníctva. V prípade existencie zápisu vlastníckeho práva v prospech právnych predchodkýň žalobcov v katastri nehnuteľností až do apríla 2015 nebola by podkladom pre vydanie osvedčení o dedičstve PKV č. 194. Z časti B predmetného LV č. XXXX, v ktorej sú zapísané tituly nadobudnutia vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam vyplýva, že všetky pozemky zapísané na tomto LV nadobudla žalovaná so správou SPF na základe konfiškačného rozhodnutia vydaného v zmysle nar. č. 104/1945 Sb. SNR v znení č. 64/1946 Sb. SNR. Uvedené vyplýva aj z oznámenia Okresného úradu Bratislava zo dňa 14.07.2015. Konfiškácia spornej nehnuteľnosti bola preukázaná v konaní o ROEP a potvrdená právoplatným rozhodnutím okresného úradu v tomto konaní. Podporne poukázal na § 1 ods. 1, 5, § 6 ods. 1, 2, § 7 ods. 5 zák. č. 180/1995 Z.z., § 192, § 194 a § 205 CSP. Z preukázaných skutkových okolností prípadu je zrejmé, že právne predchodkyne žalobcov 1./ a 2./ neboli vlastníčkami sporného majetku už pred svojou smrťou, v dôsledku čoho žalobcovia nemohli nadobudnúť vlastnícke právo k nej ani na základe osvedčenia o dedičstve, ktoré má deklaratórny charakter. PKV č. 194 a ani osvedčenia o dedičstve tak neboli spôsobilé preukázať vlastnícke právo žalobcov k spornej nehnuteľnosti a dokonca ani sponchybníť hodnovernosť zápisu vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností v prospech žalovanej, navyše ak posledný zápis vlastníckeho práva v predmetnej PKV je ešte z roku 1935. Vo vzťahu k právnym predchodkyňami žalobcov bolo až neskôr vydané konfiškačné rozhodnutie so stanoveným dňom konfiškácie 01.03.1945 a toto rozhodnutie nepodliehalo intabulačnému princípu. K námietke premlčania trestu prepadnutia majetku poukázal na právne závery vyslovené v náleze ÚS SR zo dňa 13.08.2014, sp. zn. I. ÚS 419/2014. Podotkol, že akékoľvek úvahy o správnosti, resp. nesprávnosti uvedených ustanovení nie sú namieste, pretože dekréty prezidenta W. vydávané v čase neslobody sú súčasťou právneho poriadku SR. Prijatie Ústavy SR z 01.09.1992 neznamenal okamžitý vznik právneho poriadku, ktorý by vo všetkých smeroch a oblastiach po novom reguloval vzťahy v SR, ale ústavodarca sa priklonil k princípu recepcie (prevzatia) doterajšieho právneho poriadku, pričom prechodné a záverečné ustanovenia ústavy v čl. 152 ods. 1 ustanovujú, že ústavné zákony, zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy zostávajú v SR v platnosti, ak neodporujú ústave. Keďže orgánom oprávneným rozhodovať v týchto veciach je ústavný súd, ktorý doposiaľ nevyslovil nesúlad dekrétov W. s ústavou, tieto sú súčasťou nášho právneho poriadku. Vznesenú námietku premlčania vyhodnotil ako irelevantnú, pričom za rozhodujúcu pre prijatie záveru o neopodstatnenosti žaloby označil skutočnosť, že právneho predchodkyne žalobcov boli z územia vtedajšieho československého štátu vysťahované, odišli a nikdy nepreukázali splnenie podmienok na vyňatie ich majetku spod konfiškácie.

10. Žalobca 2./ v odvolacej replike doručenej súdu dňa 10.03.2022 upozornil, že rozhodnutie NS SR zo dňa 31.01.2011, sp. zn. 4Cdo/180/2009 k argumentácii protistrany o nepotrebnosti intabulácie bolo zrušené nálezom ÚS SR zo dňa 07.02.2013, sp. zn. IV. ÚS 294/2012. Zdôraznil špecifickosť predmetnej situácie spočívajúcej v tom, že majetok právnych predchodkýň žalobcov ostal vo vlastníctve štátu a nebol pridelený žiadnemu pridelencom, hoc účelom nariadenia č. 104/1945 Sb. bolo urýchlené rozdelenie poľnohospodárskeho majetku pridelencom. Potom sa podľa neho nejedná o situáciu, kedy súd rieši konflikt medzi potomkami pôvodných vlastníkov a pridelencami, ako je to v prípade prezentovaných doterajších súdnych rozhodnutí, ale práve konflikt medzi potomkami pôvodných vlastníkov a štátu, ktorý sám celú situáciu (spor) svojim konaním spôsobil. Prvoinštančný súd na špecifiká tejto veci neodpovedal a podstatu sporu obišiel. Pokiaľ protistrana poukazuje na terminologický rozdiel medzi konfiškáciou a trestom prepadnutia majetku, tomuto oponoval tvrdením, že až do 01.08.1950 žiaden rozdiel medzi týmito pojmami neexistoval. V ďalšom rovnako zotrval na odvolacej argumentácii.

11. Žalobca 1./ sa v súdom stanovenej lehote k vyjadreniam žalovanej strany nevyjadril.

12. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu a medziach dôvodov žalobcami 1./ a 2./ podaného odvolania, ktorými je v zmysle § 380 ods. 1 CSP viazaný, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP) dospel k záveru, že odhladnuc od nesprávneho právneho posúdenia otázky naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, odvolania žalobcov 1./ a 2./ čo do veci samej nie sú dôvodné.

13. Úvodom vo vzťahu k označeniu žalovanej strany odvolací súd upozorňuje, že žalovanou v konaní je (len) Slovenská republika, ako evidovaný vlastník nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým sa žalobcovia 1./ a 2./ domáhajú určenia vlastníckeho práva. Nesprávne preto žalobcovia v podanej žalobe a súd prvej inštancie v záhlaví napadnutého rozsudku na žalovanej strane označili dva subjekty. Na uvedenom nič nemení skutočnosť, že v predmetnom konaní v mene Slovenskej republiky konajú tak Slovenský pozemkový fond, ako aj Lesy Slovenskej republiky, štátny podnik, ktoré majú zverený do správy predmetný nehnuteľný majetok štátu.

14. V posudzovanej veci je predmetom konania žaloba o určenie vlastníckeho práva žalobcov 1./ a 2./ k označeným nehnuteľnostiam v katastrálnom území F.. Procesnú prípustnosť žaloby žalobcovia 1./ a 2./ tak v konaní pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní odvodzovali od stavu objektívnej právnej neistoty, ktorý nastal v apríli 2015, kedy bola do katastra nehnuteľností zapísaná ako vlastníčka sporných nehnuteľností žalovaná, čo nekorešpondovalo s dovtedy jediným zápisom v PKV č. 194 a výsledkami dedičského konania o novoobjavenom majetku po ich právnych predchodkyňach. Určovaciu žalobu žalobcovia 1./ a 2./ považovali za jediný účinný právny prostriedok na dosiahnutie nápravy a odvrátenie budúcich možných sporov za existencie duplicitného zápisu vlastníckeho práva v katastrálnom operáte (kataster nehnuteľností a pozemková kniha). Podporne argumentovali aj tým, že naliehavý právny záujem priamo vyplýva aj z ust. § 36a katastrálneho zákona a žalobcovia 1./ a 2./ sa až do zápisu schváleného registra obnovenej evidencie pozemkov nemali dôvod domáhať určenia vlastníckeho práva. Súd prvej inštancie ich argumentácii neprisvedčil a s odkazom na právne závery vyslovené v rozhodnutí NS SR sp. zn. 4Cdo/130/2007 dospel k záveru o absencii naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Za rozhodujúcu označil nečinnosť žalobcov 1./ a 2./, resp. ich právnych predchodkýň, ktoré zomreli v roku 1960 a 1985 s tým, že k prededeniu nehnuteľností došlo až v roku 2015. V ich neprospech pričítal, že vlastnícke právo k nehnuteľnostiam si tak uplatnili až po 27 rokoch od zmeny komunistického režimu na demokratický s tým, že po páde komunistického režimu mali dostatok času na podanie určovacej žaloby. Z uvedených časových súvislostí vyvodil, že žalobcovia 1./ a 2./ nepreukázali, že by počas celej doby, minimálne od roku 1989, bolo ich právo ohrozené do takej miery, resp. že ich právne postavenie bolo natoľko neisté, že majú naliehavý právny záujem na požadovanom určení, a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že sa jedná o novoobjavený majetok. S uvedeným právnym záverom sa odvolací súd v zhode so žalobcami 1./ a 2./ nestotožňuje, majúci za to, že žalobca má vždy naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva, ak je ako vlastníč v katastri nehnuteľností zapísaný žalovaný (obdobne vid' Š., P., C., X., W., U., P., X., W., U., S., P. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C. H. Beck, 2016, str. 504, rozhodnutie NS SR sp. zn. 2Cdo/163/2005 publikované pod R 24/2009, ďalej ZSP 4/2003, ZSP 48/2004). Takéto rozhodnutie je v zmysle § 5 v spojení s § 34 a § 46 zák. č. 162/1995 Z.z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam spôsobilé dosiahnuť zmenu zápisu vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností, t. j. úspešne uplatnená žaloba o určenie vlastníckeho práva vedie k zosúladeniu faktického a právneho stavu. Žalobcovia 1./ a 2./ správne namietajú, že v súčasnosti nemajú k dispozícii žiaden iný možný právny prostriedok na ochranu tvrdného vlastníckeho práva a určovacia žaloba je za danej situácie vhodne zvoleným procesným nástrojom, ktorý odstráni neistotu vo vlastníckych vzťahoch sporových strán. Nemenej podstatným je v tejto súvislosti aj ústavnoprávny rozmer ochrany vlastníckeho práva vychádzajúci z čl. 20 Ústavy SR, ktorý každému garantuje ochranu vlastníckeho práva a naopak spod ochrany vyníma majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom. Na ústavnoprávnu úpravu potom nadväzuje aj ust. § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého vlastnícke právo je nepremiätateľné. Zohľadniac uvedené odvolací súd je toho názoru, že pokiaľ hmotné právo plynutiu času neprpisuje žiadne právne následky v súvislosti s ochranou vlastníckeho práva, tak procesné právo, ktoré má slúžiť práve k zabezpečeniu a realizácii hmotného práva, nemôže v dôsledku aj keď dlhodobej nečinnosti vlastníka odoprieť možnosť domáhať sa jeho súdnej ochrany. Inak povedané ústavne nekonformný je podľa odvolacieho súdu taký výklad procesnej podmienky pre úspešné uplatnenie určovacej žaloby v podobe naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, ktorý vedie k odopretiu ochrany práva bez časového obmedzenia. V tejto súvislosti možno poukázať aj na to, že obdobné úvahy viedli aj k prehodnoteniu pôvodne judikovanej nemožnosti domáhať sa ochrany vlastníckeho práva určovacou žalobou v prípade nevyužitia právnych prostriedkov podľa reštitučných predpisov (napr. nálezy ÚS SR zo dňa 28.09.2011, sp. zn. II. ÚS 249/2011 a zo dňa 14.02.2013, sp. zn. II. ÚS 468/2012, sp. zn. IV. ÚS 295/2012). Nesprávny je preto záver súdu prvej inštancie, ktorý z dlhodobej nečinnosti domnelých vlastníkov (žalobcov 1./ a 2./) vyvodil nedostatok naliehavého právneho záujmu. Pokiaľ však žalobcovia 1./ a 2./ v snahe o spochybnenie tohto záveru poukazovali

na to, že až do roku 2015 svedčilo vlastnícke právo ich právnym predchodkyniam, zomrelým v roku 1960 a 1985, hodno uviesť, že vo svojej argumentácii neponúkli odpoveď na to, prečo pri údajne nespornom vlastníckom práve ich právnych predchodkýň nebol tento majetok predmetom pôvodného dedičského konania a dedičské konanie o novoobjavenom majetku iniciovali až v roku 2014, t. j. niekoľko desiatok rokov od ich úmrtia. Na odvolacím súdom prijatý záver o danosti naliehavého právneho záujmu žalobcov 1./ a 2./ na požadovanom určení nemá vplyv ani skutočnosť, že súdna prax pripisuje určovacej žalobe podľa § 137 písm. c) CSP vo všeobecnosti preventívny charakter. Práve osobitosťou určovacích žalôb, ktoré majú za cieľ dosiahnutie zhody zápisu v katastri nehnuteľnosti so skutočným právnym stavom, často označovaných aj ako „skryté reivindikačné žaloby“ je, že tieto sú procesne prípustným prostriedkom ochrany už porušeného práva, t. j. nemusia mať nevyhnutne preventívny charakter. Interpretáčnej dôsledky doktríny preventívneho charakteru určovacej žaloby preto nie je možné absolutizovať. Právne závery vyslovené NS SR v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/130/2007, o ktoré sa oprel v otázke posudzovania naliehavého právneho záujmu aj prvoinštančný súd, sú prekonané neskoršou rozhodovacou činnosťou a jej vývojom (napr. nález ÚS SR zo dňa 29.09.2011, sp. zn. II. ÚS 249/2011, rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/124/2012). Pre účely posúdenia naliehavého právneho záujmu je v intenciách uvedeného podľa odvolacieho súdu rovnako irelevantné, že žalobcovia 1./ a 2./ vlastnícke právo, určenia ktorého sa domáhajú, odvodzujú od posledného zápisu v pozemkovoknižnej vložke, ktorá v súčasnosti nemá záväzný, ale len dokumentárny charakter (§ 8 ods. 4 katastrálneho zákona v znení neskorších predpisov).

15. Prisvedčiť možno aj argumentácii žalobcu 2./, ktorý správne namietal, že pokiaľ súd prvej inštancie dospel k záveru o nepreukázaní existencie naliehavého právneho záujmu, nemal sa vecou ďalej zaoberať a túto v merite posudzovať, keď nespĺnenie tejto procesnej podmienky má bez ďalšieho viesť k zamietnutiu žaloby. Meritórne prejednanie určovacej žaloby za konštatovanej absencie naliehavého právneho záujmu je jednak v rozpore s požiadavkou hospodárnosti konania a v súdnej praxi vedie aj k obtiažnostiam pri posudzovaní prekážky *res iudicata* pri opätovnom podaní určovacej žaloby, keďže zamietnutie určovacej žaloby z dôvodu nedostatku naliehavého právneho záujmu nevytvára prekážku *res iudicata*. Nakoľko však opačný záver v otázke naliehavého právneho záujmu mal v danom prípade viesť k meritórnemu prejednaniu žaloby a súd prvej inštancie za týmto účelom vykonal dokazovanie a vec meritórne posúdil, odvolací súd v ďalšom podrobil odvolaciemu prieskumu v rozsahu uplatnených odvolacích dôvodov aj konečný meritórny záver prvoinštančného súdu o nedôvodnosti podanej žaloby. Keďže prvoinštančný súd úvahy, ktoré ho viedli k zamietnutiu žaloby, odôvodnil riadne, zrozumiteľne, presvedčivo a v súlade s požiadavkami kladenými ust. § 220 ods. 2 CSP, sústrediac sa na otázky, ktoré majú pre vec podstatný význam a odvolací súd sa s jeho odôvodnením v celom rozsahu stotožňuje, v podrobnostiach naň odkazuje (§ 387 ods. 2 CSP). Na zdôraznenie vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolací súd vo vzťahu k odvolacej argumentácii dopĺňa nasledovne:

16. Žalobca 1./ prvoinštančnému súdu nedôvodne vytkol, že sa nevysporiadal s jeho argumentáciou o tom, že k prechodu vlastníckeho práva na žalovanú mohlo v roku 1948 dôjsť až zápisom do pozemkovej knihy (tzv. intabulačný princíp), na podporu čoho citoval právne závery NS SR vyslovené vo veci sp. zn. 5Cdo/110/2000. Súd prvej inštancie v ods. 25. odôvodnenia napadnutého rozsudku citoval závery neskoršieho rozhodnutia NS SR zo dňa 29.09.2015, sp. zn. 4MCdo/12/2014, vo vzťahu ku ktorým pripustil ich aplikáciu aj na danú vec, a v zmysle ktorých dovolací súd zohľadnil neúplnosť evidencie vlastníckeho práva za socializmu, ktorú prevzal aj kataster nehnuteľností, ktorý vznikol v roku 1989. Zároveň uviedol, že z rôznych dôvodov sa v danom období do pozemkových kníh nedostali niektoré konfiškačné rozhodnutia, pretože nebolo zákonnou povinnosťou zapísať konfiškáciu majetku do pozemkovoknižnej vložky (porov. znenie § 3 ods. 1 č. 2 zák. č. 90/1947 Sn. o pozemkovoknižnom usporiadaní konfiškovaného nepriateľského majetku). K nadobudnutiu vlastníckeho práva žalovanou uviedol, že k tomuto vo vzťahu k posudzovaným nehnuteľnostiam došlo nariadením SNR č. 104/1945 Sb., nakoľko v danom prípade boli splnené podmienky pre konfiškáciu. Odvolací súd sa s týmito závermi vo vzťahu k prechodu vlastníctva ku konfiškovanému majetku na štát aj v prípade nevyznačenia konfiškácie do pozemkovej knihy, na ktoré konštantne nadviazala rozhodovacia prax, plne stotožňuje. V súvislosti s odvolacou argumentáciou oboch žalobcov je potrebné zdôrazniť, že konfiškácia v zmysle nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. bola verejnoprávnym legálnym opatrením, na základe ktorého štát originálnym spôsobom nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam osôb ňou postihnutých, a to bez ohľadu na v tom čase platný intabulačný princíp. Konfiškácia nastala *ex lege* a *ex tunc*. Administratívne rozhodnutie správneho orgánu o tom, že podmienky konfiškácie boli v každom prípade splnené bolo v danom čase zverenú výlučne príslušným administratívnym orgánom. K prechodu vlastníckeho práva na

žalovanú v dôsledku konfiškačného rozhodnutia zo dňa 23.06.1948, č. K-180/1948 tak v súlade s § 1 ods. 1, 7 nariadenia SNR č. 104/1945 Sb. došlo spätne dňom účinnosti tohto nariadenia- 01.03.1945, t. j. s okamžitou účinnosťou a bez náhrady. Konfiškačný proces bol zavŕšený vydaním konfiškačného rozhodnutia zo dňa 23.06.1948, č. O.-XXX/XXXX, ktoré deklarovalo, že osoby v ňom označené sa považujú za zradcov a nepriateľov slovenského národa podľa § 1 ods. 1 písm. c) nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. v znení nariadenia č. 64/1946 Sb. a nariadenia č. 89/1947 Sb., a ktoré bolo následne podkladom v konaní o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zák. č. 180/1995 Zb. Do 31.12.1950, t. j. aj v čase predmetnej konfiškácie sa vlastníctvo nehnuteľností zapisovalo do pozemkovej knihy, a to prostredníctvom dvoch druhov pozemkovoknižných zápisov, vkladom (intabulácia) a záznamom (prenotácia). Konštitutívny charakter mal vklad, v dôsledku ktorého právo vzniklo alebo zaniklo. Vo všeobecnosti vlastníkom mohol byť ten, kto bol v pozemkovej knihe za vlastníka zapísaný. Žalobcovia 1./ a 2./ nadväzujú na to účelovo absolutizujú opísaný intabulačný princíp platiaci do 31.12.1950 nereflektujú, že z neho existoval celý rad výnimiek pri vydržaní, dedení, dražbe, nadobudnutí nehnuteľností mocenským aktom (C., Q., N., Y.. A. súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, II. prepracované vydanie). Skutočnosť, že sporné pozemky neboli pozemkovo-knižne usporiadané v zmysle zák. č. 90/1947 Zb. o zavedení knihového poriadku ohľadom konfiškovaného nepriateľského majetku, tak nemá vplyv na nadobudnutie vlastníckeho práva štátom (žalovanou). Právnym dôvodom vzniku vlastníckeho práva žalovanej bol v danom osobitom prípade sám zákon a vykonaním knihového poriadku bola už existujúcim právam len priznaná verejná publicita. Záver o tom, že z nevykonania zápisu do pozemkovej knihy nemožno vyvodiť, že by nevzniklo právo, ktoré malo byť do pozemkovej knihy zapísané, vyslovil NS ČR vo veci sp. zn. 28Cdo/4116/2019. Pre účely posúdenia prechodu vlastníckeho práva na štát v dôsledku konfiškácie je irelevantná a právne neopodstatnená aj odvolacia argumentácia žalobcu 2./, ktorý poukazoval na to, že konfiškovaný majetok nebol ďalej na nikoho prevedený. Uvedené nebolo normatívnou podmienkou konfiškácie a v danej dobe to nebolo ničím výnimočným. Pokiaľ žalobca 2./ v odvolacej replike poukazoval na to, že rozhodnutie NS SR sp. zn. 4Cdo/180/2009, na ktorého závery poukazoval súd prvej inštancie v súvislosti s nezapísaním konfiškácie do pozemkovej knihy, bolo uznesením ÚS SR zo dňa 12.04.2012, sp. zn. IV. ÚS 294/2012 zrušené, odvolací súd dodáva, že v predmetnom konaní sa jednalo o posúdenie prechodu majetku na štát podľa zák. č. 142/1947 Zb. a ako vyplýva z odôvodnenia rozhodnutia ÚS SR, dôvodom pre zrušenie sťažnosťou napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu bola všeobecnosť a argumentačná neurčitosť dovolacím súdom prijatých právnych záverov umocnená absenciou odkazov napr. na dobovú odbornú literatúru, vtedajšiu judikatúru. ÚS SR v predmetnom rozhodnutí kritizoval dovolací súd, že sa priklonil k dobovému výkladu bez testu ústavnej súladnosti a konkretizovania toho, aké východiská, prípadne závery chce dobovým výkladom podporiť. Navyiac však sám dodal, že teoreticky by bolo možné dospieť k záveru, že zák. č. 142/1947 Zb. nemožno v súčasnosti aplikovať ústavne súladným spôsobom s tým, že je potrebné prihliadnuť na to, že krivdy, ktoré vyvolala jeho aplikácia sa štát snažil zmierniť a do určitej miery napraviť reštitučnými zákonmi a súčasná aplikácia predmetného zákona by v zásade mala rešpektovať jeho podstatu a zmysel. Na druhej strane neskôr prijaté rozhodnutie NS SR sp. zn. 4MCdo/12/2014 zo dňa 29.09.2015, ktoré sa zaoberalo otázkou prechodu vlastníckeho práva na štát v dôsledku nar. č. 104/1945 Zb., t. j. posudzovalo výklad a právne účinky normy dopadajúcej aj na prejednávanú vec, obstálo v teste ústavnosti a prijaté závery, ktoré si za obdobného skutkového stavu osvojil aj súd prvej inštancie a odvolací súd, označil ÚS SR v náleze zo dňa 29.03.2017, sp. zn. I. ÚS 379/2016 za ústavne akceptovateľné a podporené čitateľnými právnymi úvahami spôsobilými ovplyvniť spravodlivosť výsledku veci. Podporne v súvislosti s otázkami intabulačného princípu pri prechode vlastníckeho práva na štát v dôsledku konfiškácie možno poukázať aj na žalovanou citovanú literatúru (KINDL, P. Y. Q. O.. K některým otázkám konfiškace podle dekrétů prezidenta republiky č. 12 a č. 108/1945. Právnik. 1994, č. 7 s. 625, Prof. O. B.: DVĚ POZEMKOVÉ REFORMY A STÁTNÍ NABYTÍ VLASTNÍCKEHO PRÁVA K NEMOVITOSTEM).

17. Správne súd prvej inštancie neakceptoval ani námietky týkajúce sa pochybnosti o riadnom doručení konfiškačného rozhodnutia ich právnym predchodcom, majúci za to, že v predmetnom civilnom konaní nie je oprávnený preskúmať načrtnuté otázky, čo vyplýva aj z už spomenutého rozhodnutia ÚS SR sp. zn. I. ÚS 379/2016, či rozhodnutia NS SR sp. zn. 7Cdo/77/2015. Rozhodnutie o konfiškácii je rozhodnutím správneho orgánu, voči ktorému v danom období do 30.12.1948 nebola prípustná sťažnosť na Najvyšší správny súd (§ 1 ods. 7 nar. SNR č. 104/1945 Zb.), a vo vzťahu ku ktorému platí prezumpcia jeho správnosti. Civilné súdy nedisponujú oprávnením preskúmať tieto rozhodnutia z iného hľadiska ako hľadiska nulitnosti, t. j. dostatku právomoci na vydanie takéhoto rozhodnutia (napr. Zo súdnej praxe pod č. 44/2004, rozsudok NS SR zo dňa 01.07.2005, sp. zn. 4Cdo/123/2003). Samotné nedoručenie

deklaratórneho administratívneho konfiškačného rozhodnutia nespôsobuje jeho nulitosť. V danom prípade konfiškačná komisia, ktorá dňa 23.06.1948 vydala predmetné konfiškačné rozhodnutie bola podľa § 1 ods. 7 nar. SNR č. 104/1945 Zb. v znení nariadenia č. 89/1947 Zb. oprávnená rozhodnúť o tom, na ktoré osoby uvedené v § 1 uvedeného nariadenia dopadá konfiškácia majetku. Závery vyslovené NS SR v skoršom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/110/2000, na ktoré aj v tejto súvislosti poukazoval žalobca 1./ tvrdiac, že sa jedná o ustálenú judikatúru bez podpory ďalších nadväzujúcich rozhodnutí, sú neskoršou rozhodovacou činnosťou prekonané (napr. rozhodnutie NS SR zo dňa 27.01.2016, sp. zn. 7Cdo/77/2015, uznesenie NS SR zo dňa 29.09.2015, sp. zn. 4MCdo/12/2014 v spojení s nálezom ÚS SR zo dňa 29.03.2017, sp. zn. I. ÚS 379/2016). Osobitne odvolací súd v súvislosti so žalobcom 1./ spochybňovaným doručením konfiškačného rozhodnutia po viac ako 70- tich rokoch od jeho vydania zdôrazňuje legitímnu požiadavku na zachovanie nevyhnutnej autority štátu a v jeho mene konajúcich orgánov a od toho odvodenú potrebu zachovania právnych účinkov nimi prijatých rozhodnutí, u ktorých nie je vzhľadom na značný časový odstup spravodlivé zaťažovať dôkazným bremenom stranu, ktorú by za iných okolností (kratší časový úsek od vydania rozhodnutia, pred uplynutím archivačných lehôt) zaťažovala povinnosť preukázať nadobudnutie právnych účinkov rozhodnutí prijatých pri výkone verejnej moci, ale pri zvážení týchto osobitných okolností vystupuje do popredia požiadavka zachovania niekoľko desaťročí trvajúceho stavu vychádzajúceho z priznania faktických účinkov plynutiu času ako objektívnej právnej skutočnosti, ku ktorej sa priklonil aj Najvyšší súd v uvedenom rozhodnutí sp. zn. 4MCdo/12/2014 zo dňa 29.09.2015, a ktorý dôkazné bremeno v tomto smere pričítal vlastníčkovi konfiškovaného majetku (obdobne porov. Oznámenie ÚS ČR z 01.11.2005). Ústavný súd SR v náleze zo dňa 29.03.2017, sp. zn. I.ÚS 379/2016 pri ústavnom prieskume uvedeného rozhodnutia odobril záver, že v obdobných prípadoch je v záujme spravodlivého rozhodovania uplatňovanie všeobecného princípu, že extenzívnym prístupom nemožno spochybniť, či otvárať záležitosti, ktoré pred mnohými desaťročiami založili právne vzťahy a za nepatričnú označil v sporoch so značným časovým odstupom od rozhodných skutočností podstatne prekračujúcich vydržacie i skartačné lehoty požiadavku preukazovať existenciu právnych úkonov (rozhodnutí) za nepatričnú, lebo aj tu v pochybnostiach platí zásada prezumpcie správnosti. Nemenej podstatnou je aj skutočnosť, že konfiškačné rozhodnutie nemalo konštitutívne účinky, ale zákonodarcom zamýšľaným cieľom bolo „len“ deklarovanie splnenia podmienok pre konfiškáciu majetku právnych predchodkýň, ktorej právne účinky nastali ex lege a ex tunc dňa 01.03.1945, t. j. nie právoplatnosťou administratívneho konfiškačného rozhodnutia, voči ktorému nebola v danom čase prípustná sťažnosť. Konfiškácia majetku podľa nariadenia SNR č. 104/1945 Zb. bola zákonným aktom, ktorý nie je v konaní o určenie vlastníckeho práva iniciovanom niekoľko desiatok rokov od rozhodných udalostí možné posudzovať z hľadiska vád na nej viaznucich, pokiaľ to zákon vyslovene nepripúšťa. V kontexte žalobcami 1./ a 2./ spochybňovaného doručenia konfiškačného rozhodnutia ich právnym predchodkýňami možno dodať, že v konaní nevyšli najavo a ani žalobcami 1./ a 2./ neboli tvrdené žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné čo i len nepriamo (napr. práve zo správania ich právnych predchodkýň) usúdiť, že by majetok popri všeobecne známym pomerom danej doby považovali za nekonfiškovaný a vykonávali k nemu akékoľvek vlastnícke oprávnenia. Žalobca 1./ vo svojej výpovedi potvrdil, že jeho právne predchodkyne boli vysídlené z územia bývalého Československa, museli tu všetko zanechať vrátane majetku, známych a priateľov. Na otázku, či majetok zabral štát, odpovedal, že áno.

18. Odvolací súd ako neopodstatnenú vyhodnotil aj odvoláciu argumentáciu žalobcu 2./ v časti presahujúcej rámec odvolacej argumentácie žalobcu 1./ Nemožno sa stotožniť ani s jeho názorom, že by zo strany prvoinštančného súdu zostali nezodpovedané pre vec podstatné právne otázky, a že prejednávaná vec vykazuje špecifiká, ktoré vylučujú aplikáciu záverov vyslovených v doterajších rozhodnutiach týkajúcich sa konfiškácie majetku v päťdesiatych rokoch 20.-teho storočia. Žalobca 2./ nesprávne zo neskutočnosti, že sporné pozemky boli predmetom konania o obnove evidencie niektorých pozemkov a právnych vzťahov k nim podľa zák. č. 180/1995 Zb. vyvodzuje, že vlastnícky vzťah bol od posledného zápisu v pozemkovoknižnej vložke č. 194 v roku 1935 právne nedotknutý. Nemožno síce súhlasiť s ničím nepodloženou špekuláciou vyslovenou prvoinštančným súdom, ktorý práve z časového odstupom od posledného zápisu v PKV vložke č. 194 vyvodil predpoklad, že sa v pozemkovej knihe mohli nachádzať aj iné pozemkovoknižné vložky, na ktorých mohli byť predmetné pozemky evidované v prospech iných osôb, avšak samotná skutočnosť, že vo vzťahu k sporným nehnuteľnostiam prebehlo konanie podľa zák. č. 180/1995 Zb. nesvedčí v prospech vlastníckeho práva ich právnych predchodcov až do roku 2015. Uvedené platí o to viac pri zohľadnení všeobecne známych spoločensko-politických zmien, ku ktorým v danom období došlo, a ktoré sa dotkli aj právnych predchodkýň žalobcov 1./ a 2./, ktoré boli vysídlené z územia Slovenska. Spochybniť vecnú správnosť prvoinštančného meritórneho

záveru nie je spôsobilá ani jeho argumentácia, v ktorej namietal prípustnosť obmedzenia vlastníckeho práva nariad. SNR č. 104/1945 Zb. SNR, keď ako správne oponuje žalovaná, predmetné nariadenie bolo recipované do právneho poriadku Slovenskej republiky a nie je v kompetencii civilného súdu posudzovať ústavnú legitimitu a prípustnosť tohto všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorého nesúlad s Ústavou SR nebol k dnešnému dňu Ústavným súdom SR vyslovený (viď čl. 152 Ústavy SR). Oporu v texte nariadenia č. 104/1945 Sb. nemá ani subjektívna predstava žalobcu 2./ o tom, že konfiškácia mala nastať až doručením konfiškačného rozhodnutia, čo nezodpovedá čl. 1 ods. 1 a 7 uvedeného nariadenia. Pre osobitný charakter konfiškácie viazanej podľa nariadenia č. 104/1945 Sb. na národnosť ako rozhodujúcu zákonodarcom definovanú skutočnosť, ktorá kolektívne viedla v danom čase k strate majetku (na rozdiel od individuálne ukladaných trestov v administratívnom a trestnom konaní), t. j. k účinkom, ktoré nastali ex lege a to u všetkých postihnutých osôb k rovnakému dátumu- 01.03.1945, je celkom irelevantná aj argumentácia žalobcu 2./ o vykonateľnosti rozhodnutia konfiškačnej komisie a premlčaní výkonu trestu podľa zák. č. 231/948 Sb. a zák. č. 86/1950 Zb. Rozhodnutie konfiškačnej komisie bolo len deklaratórne, t. j. potvrdzovalo, že majetok postihnutého podlieha zákonnej konfiškácii s okamžitými účinkami k danému dátumu.

19. Znaky účelovosti vykazujú aj spochybňovanie časového intervalu, v ktorom malo byť rozhodnuté o tom, ktoré osoby treba považovať za osoby, na ktoré podľa § 1 nariadenia č. 104/1945 Sb. v znení nariadenia č. 89/1947 Zb. dopadá konfiškácia. Podľa § 1 uvedeného nariadenia mala konfiškačná komisia rozhodnúť najneskôr do 30.06.1948 (v danom prípade rozhodla o konfiškácii majetku dňa 23.06.1948, t. j. v stanovenom časovom intervale). Vychádzajúc z gramatického a logického výkladu je celkom irelevantný okamih doručenia predmetného rozhodnutia, keďže nariadenie výslovne viaže stanovený termín na okamih, kedy konfiškačná komisia rozhodne. Vychádzajúc aj z účelu predmetného zákona, ktorý smeroval k urýchlenej konfiškácii majetku osôb definovaných v § 1, nie je možné predmetný termín viazať na subjektívny, rozhodujúcim orgánom neovplyvniteľný a nepredvídateľný okamih doručovania rozhodnutia, čo platí o to viac, že aj predmetné konfiškačné rozhodnutie sa týkalo množstva subjektov, ktoré sa o ňom upovedomovali. Argumentácia žalobcu 2./ v tomto smere preto nemôže spochybníť právomoc konfiškačnej komisie rozhodnúť dňa 23.06.1948, po predchádzajúcom zasadnutí konanom dňa 11.06.1948, o tom, že medzi inými aj právne predchodkyne žalobcov 1./ a 2./ možno považovať za osoby podľa § 1 ods. 1 písm. c) nar. č. 104/1945 Zb. v znení nariadenia č. 89/1947 Zb., následkom čoho je ich majetok konfiškovaný dňom 01.03.1948, kedy prišli o vlastnícke právo, a preto v čase smrti právnych predchodkýň žalobcov 1./ a 2./ neboli sporné pozemky v ich vlastníctve a nemohli byť ani predmetom dedenia.

20. Zhrnúc uvedené odvolací súd je zhodne s názorom súdu prvej inštancie toho názoru, že žalobcovia 1./ a 2./ jednak účelovo ignorujú historické a právne skutočnosti minulej doby, ktoré sa nepochybne dotkli majetkového statusu ich právnych predchodkýň a vo svojej argumentácii cielene nereflektujú aj na vývoj rozhodovacej činnosti, ktorý je prirodzenou súčasťou každého právneho štátu.

21. Pokiaľ žalobcovia vlastnícky titul odvodzovali aj od predložených dedičských rozhodnutí (sp. zn. 1D/844/2014, 1D/923/2014) odvolací súd uvádza, že notár v dedičskom konaní len deklaruje prechod majetku a majetkových práv poručiteľa na jeho právnych nástupcov, a to k okamihu smrti. V dedičskom konaní ako nesporovom notár nerozhoduje o sporných nárokoch a rovnako notár prejednávajúci dedičstvo nie je oprávnený rozhodovať o nárokoch dedičov voči tretím osobám neúčastným dedičského konania. Inými slovami povedané, deklaratórne rozhodnutie notára v dedičskom konaní nezaväzuje a nemá právne účinky voči tretím osobám vo vzťahu k dedičmi označeným majetkovým právam a pohľadávkam poručiteľa. Dedičské rozhodnutie je subjektívne záväzné len pre účastníkov dedičského konania a pre súd rozhodujúci v civilnom sporovom konaní je záväzné len v otázke dedičského práva, t. j. určenia právnych nástupcov po poručiteľovi a vnútorného vzťahu medzi nimi vo vzťahu k dedičstvu. V danej veci preto predložené rozhodnutia o dodatočnom prejednaní novoobjaveného dedičstva vzhľadom na spornosť tohto nároku nepredstavujú právne záväzný titul ani pre žalobcov a ani pre súd rozhodujúci v civilnom sporovom konaní a preukazujú len skutočnosť, že žalobcovia 1./ a 2./ sú jedinými zákonnými dedičmi po B. X., zomr. 1960 a B. X., zomr. XXXX, a tiež že v prípade úspechu žalobcov 1./ a 2./, spoluvlastnícky podiel každého z nich na označených nehnuteľnostiach bude predstavovať 1.

22. Vzhľadom na vyššie uvedené, keď súd prvej inštancie vo veci samej vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, z vykonaného dokazovania vyvodil správne skutkové závery, na

zistený skutkový stav aplikoval príslušné zákonné ustanovenia a vec správne právne posúdil, odvolací súd napadnutý prvoinštančný rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

23. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 396 CSP. V odvolacom konaní plne úspešnej žalovanej však nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko jej žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

24. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).